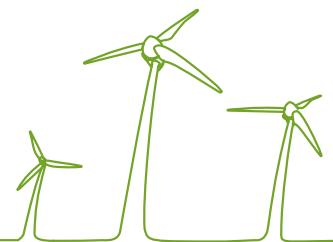

VAALAN KUNTA
TUULISAIMAA OY

Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava

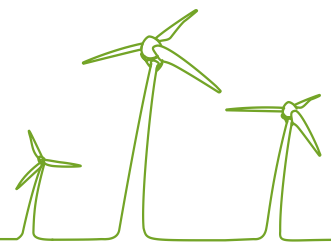
Liite 8. Vastineet kaavaehdotuksesta saapuneisiin muistutuksiin
ja lausuntoihin

VAALAN KUNTA
TUULISAIMAA OY

Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava

Kaavaehdotuksen lausuntojen ja muistutusten vastineet

Reinikainen Kuisma

24.6.2015

Sisällysluettelo

1	Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	1
2	Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	4
3	Kainuun liitto	5
4	Kainuun museo	6
5	Puolustusvoimat	7
6	Metsähallitus	8
7	Fingrid Oyj	9
8	Elisa Oyj	10
9	Ilmatieteen laitos	11
10	Oulun hätäkeskus	12
11	Paltamon kunta	13
12	Kajaanin kaupunki	14
13	Kalevi ja Arja Lämsä	18
14	Juhani Marttila	20
15	Raili ja Aki Haataja	22
16	Anne ja Pertti Rytty	34

24.6.2015

1 Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunnon pääkohta:

1. Kainuun ELY-keskus on todennut Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa, että naapurikiinteistöille rakennusrajoituksia aiheuttavat vaikutukset tulee ottaa selvitystuloksien mukaisesti huomioon kaava-alueen rajauksessa ja tuulivoimaloiden sijoittelussa. Kaavaehdotuksen valmisteluun liittyvissä neuvotteluissa on tuotu esille, että naapurikiinteistöille aiheutuvien haitallisten vaikutusten ehkäiseminen tulee ratkaista mahdollisimman kestäväällä tavalla. Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan mm. riittävät melunsuoja-alueet pystytään turvaamaan parhaiten kaavoituksen avulla.
2. Vaalan kunnan on syytä pyytää Luonnonvarakeskukselta (Luke) lausunto suden ja metsäpeuran osalta, kun on tehty uusia tarkasteluja mm. metsäpeuran osalta. Selvityksessä mainitaan, että riskejä liittyy mm. hankealueen länsipuolella sijaitsevan ekologisen käytävän kapenemiseen hankkeen rakentamisen seurauksena. Luken kanta pitää saada myös tuulivoimahankkeiden yhteis- ja kumulatiivisiin vaikutuksiin, jota Luke on tähän saakka pitänyt voimakkaasti esillä.
3. Tuulipuistohanke ei näyttäisi vähentävän merkittävästi metsäpeuran laidunnusalueen määrää. Haitalliset vaikutukset ovat seurausta siitä, että häiriö lisääntyy, mikä kaventaa lajin esiintymistä alueella ja saattaa vaikuttaa haitallisesti mm. siirtoistutusten kautta vahvistuvan peurapopulaation alueelliseen esiintymiseen.
4. Suden osalta täytyy saada varmuus siitä, mikä on lajin tämän hetkinen esiintyminen alueella. Luke:n YVA-vaiheessa antaman lausunnon mukaan alueella esiintyy susilauma. Tämän havainnon ovat esittäneet myös paikalliset asukkaat. Mikäli alueella on pesivä lauma, se aiheuttaa ongelmia tuulipuiston rakentamisen käynnistämisvaiheessa. Tuolloin asiaa joudutaan tarkastelemaan luonnonsuojelulain 49 §:n poikkeamiskysymyksenä, mikä viivästyttää hanketta ja saattaa rajoittaa sitä ja jopa estää sen toteuttamisen.
5. Kainuun ELY-keskus toteaa, että sen 12.6.2015 antama lausunto täydennetystä Natura-arvioinnista (liite) tulee ottaa huomioon osayleiskaavan jatkotoimien yhteydessä.

Vastine:

1. Kaava-alueen rajausta on tehty siten, että Vaalan kunnan alueella kaava-alue käsittää kaikki luonnonsuojelualueiden ulkopuoliset ja siten rakentamiseen lähtökohtaisesti soveltuvat alueet, joilla kaavan meluselvityksen mukaisella voimalatyypillä ja kaavassa esitetyillä voimaloiden sijainnilla melu voi ylittää 40 dB(A). Kaava-alueen pohjoispuoleisen luonnonsuojelualueen osalta melu voi ylittää 40 dB(A) noin 50 ha alueella ja 45 dB(A) noin 10 ha alueella. Kaavaan liittyvässä Natura-arvioinnissa on kuitenkin todettu, että melulla ei tässä kohtaa oleva heikentävää vaikutusta Natura-alueeseen eikä siten sen perusteella perustettuun luonnonsuojelualueeseen. Natura-arviointi on Kainuun ELY-keskuksen 12.6.2015 antaman lausunnon perusteella katsottu riittäväksi.

24.6.2015

Kaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisesti. Tuulivoimapuiston vaikutuksia on tutkittu tarpeellisin lain edellyttämin ja esim. ympäristöministeriön suositusten mukaisin selvityksin. Selvitysten perusteella on todettu, että kaava-alueen ulkopuolella tuulivoimapuiston tuottama melu voi ylittää 40 dB(A) sekä Kajaanin kaupungin että Siikalatvan kunnan alueilla. Asia on nähtävissä kaavan liitteenä olemassa meluselvityksessä, joka on ollut osa Kajaanin kaupungille ja Siikalatvan kunnalle tiedoksi toimitettua lausuttavaa kaavaluonnosaineistoa.

Niillä Siikalatvan kunnan ja Kajaanin kaupungin alueilla, joilla Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston aiheuttama melu ylittää 40 dB(A), ei voida katsoa aiheutuvan maankäytön rajoittumisesta kohtuutonta haittaa, sillä melualueelle jäävät kiinteistöjen osat ovat asuin- tai lomarakentamiseen huonosti tai erittäin huonosti sopivia ja kaikille melualueelle jäävillä kiinteistöillä jää melualueiden ulkopuolella paremmin rakentamiseen soveltuvia alueita.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on antanut 20.3.2015 päätöksen (15/0107/1), jossa on käsitelty vastaavantyyppistä tilannetta Raahen kaupungin ja Siikajoen kuntien välillä. Siikajoen kunnan alueella olevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden meluvaikutus on ulottunut Raahen kaupungin puolelle. Hallinto-oikeus on päätöksessään Raahen kaupungin valituksesta todennut seuraavasti:

“Raahen kaupunkiin kuuluvat kaava-alueeseen rajoittuvat alueet ovat rakentamattomia. Pelkästään sitä, että kaavaratkaisusta aiheutuu rajoituksia alueiden tulevalle maankäytölle ei voida pitää maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 4 momentissa tarkoitettuna maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheutuvana kohtuuttomana haittana. Asiassa ei ole esitetty sellaista selvitystä, jonka perusteella kaavaratkaisusta voitaisiin katsoa aiheutuvan mainittua haittaa.”

Siikalatvan kunnan ja Kajaanin kaupungin alueella voimassa olevissa oikeusvaikutteisissa kaavoissa tai muissa maankäytön suunnitelmissa Metsälamminkankaan alueelle taikka sen ympäristöön ei ole osoitettu sellaista maankäyttöä, jonka perusteella kaavaratkaisusta voitaisiin katsoa aiheutuvan mainittua haittaa.

Kaavoituksen yhteydessä on varattu Kajaanin kaupungille sekä Kajaanin puolella oleville maanomistajille tilaisuus lausua mielipiteensä kaavasta. Vaalan kunta ei voi vaikuttaa kaavoitukseen Kajaanin kaupungin puolella.

Kaavoituksen yhteydessä on varattu Siikalatvan kunnalle sekä Siikalatvan kunnan puolella oleville maanomistajille tilaisuus lausua mielipiteensä kaavasta. Siikalatvan kunta ei ole jättänyt kaavaluonnoksesta lausuntoa. Siikalatvan kunnan tekninen johtaja Aimo Lehtikankaan totesi viranomaisneuvottelussa 18.5.2015, että Siikalatvan kunnan Siikalatvan kunta ei vastusta kaavan eteenpäinviemistä eikä koe tarpeelliseksi kaavoittaa omia alueitaan.

Kaavoituksen edetessä on pyritty ja pyritään edelleen yhteistyöhön ja tiedottamiseen niin Kajaanin kaupungin, Siikalatvan kunnan kuin Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston läheisten Vaalan, Kajaanin ja Siikalatvan kunnan maanomistajien kanssa.

24.6.2015

2. Vaalan kunta on pyytänyt kaavaehdotuksesta lausunnon Luonnonvarakeskukselta (Luke). Luonnonvarakeskus ei ole antanut kaavaehdotuksesta lausuntoa 22.6.2015 mennessä. Luke:sta 22.6.2015 saadun tiedon (puhelinkeskustelu / Vesa Ruusila) mukaisesti Luonnonvarakeskus ei tule antamaan kaavaehdotuksesta lausuntoa. RKTL:n (nykyinen Luke) kaavaluonnoksesta antama lausunto on huomioitu kaavaehdotuksen laadinnassa.
3. Kts. kohta 2. Merkitään tiedoksi.
4. Kts. kohta 2. Metsähallituksen Piiparinmäen hankkeen yhteydessä RKTL on laatinut pyynnöstä Piiparinmäen hankealueella liikkuvien susien paikkatietoon perustuvan kartta-analyysin (9.9.2014). Hankkeen edettyä Luonnonvarakeskus (Luke, entinen RKTL) on pyydetty edelleen tarkentamaan tietoa susien elinympäristön valinnasta ja pesintäalueista. Myös Metsälamminkankaan osalta pohdittiin työpalaverissa (Luke, Pöyry, FCG 12.3.2015) hankkeiden yhteisvaikutusten pohjalle laadittavaa analyysiä. Luke:n mukaan eteläisemmän hankkeen yhteyteen laadittava analyysi voi toimia myös Metsälamminkankaan tuulivoimahankkeen arvioinnin pohjana, sillä merkittävät reviirikeskittymät sijoittuvat etelämmäksi maakuntien rajalle. Luke on antanut asiantuntija-arvionsa susien esiintymisestä Oulujärven länsi- ja eteläpuolella sekä alueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden vaikutuksista asuttuihin reviiireihin.

Lähimmillään määritelty susilauman reviirikeskittymä sijoittuu noin 5 kilometrin etäisyydelle Metsälamminkankaan hankealueen lounaispuolelle. Laaja sudenpesiä sisältävä alue sijoittuu Metsälamminkankaalta noin 20 kilometriä lounaaseen.

Tuulivoimahankkeen oleellimmat haittavaikutukset suurpedoille ja etenkin sudelle ovat alueiden pirstoutuminen infran (tiestö ja voimalat) määrän lisääntyessä. Etenkin helppokulkuisten metsäautoteiden määrän lisääntyminen vähentää suden tarvitsemia rauhallisia ja erämaisia alueita.

Metsälamminkankaan alueella on ennestään metsäautotieverkosto, jota hankkeen yhteydessä vahvistettaisiin. Lisäksi alueella on voimajohtolinja. Susilaumojen reviirien vakiintuminen maakuntien rajalle Vieremän ja Siikalatvan kuntien alueelle osoittaa näille seuduille sijoittuvan laajempia tiettömiä metsäalueita. Metsälamminkankaan rakentamisen ei arvioida merkittävästi heikentävän tarkastellulle alueelle sijoittuvien susilaumojen reviirikeskittymien olosuhteita. Yhteisvaikutusten kannalta oleellista on Suomenselän ja Kainuun välisen leviämisreitien toimiminen jatkossakin. Metsälamminkangas sijoittuu lähelle Oulujärveä ja on todennettujen reviirien eli potentiaalisempien elinympäristöjen suhteen syrjemässä. Hanke saattaa jossain määrin vähentää sudelle soveliaista rauhallista metsäaluetta ja liikkumista laajemmalla alueella, etenkin rakennusaikana, mutta se ei vaikuta alueen eteläpuolelle sijoittuvien vakiintuneiden reviirien olosuhteisiin heikentävästi. Metsälamminkankaan hankealue sijoittuu pohjoisimman määritellyn reviiirin lievealueelle, mutta tuo reviiiri ei ole aktiivisessa käytössä. Metsälamminkankaan alueen lähelle sijoittuva Natura-alue on varmasti myös suurpetojen elinympäristönä soveliaista aluetta. Hankkeen aiheuttama tiestön lisääntyminen on vähäistä eikä siitä johtuva häiriövaikutus lisää Natura-alueelle kohdistuvaa ihmistoimintaa.

5. Merkitään tiedoksi. Lausunto on huomioitu kaavaprosessissa.

24.6.2015

2 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunnon pääkohta:

1. Uusien maanteihin liittyvien huoltoteiden toteuttaminen edellyttää ELY-keskuksen myöntämän liittymäluvan.
2. Nykyisten yksityistieliittymien käyttötarkoitus mahdollistaa niiden käytön tuulivoimaloille kulkuun ilman ELY -keskuksen uutta liittymälupakäsittelyä. Liittymien käytöstä on kuitenkin sovittava liittymien haltijan tai tiekuntien kanssa. Vaikka liittymälupaprosessia ei tarvita, on liittymien parantamista varten haettava työlupa tiealueella työskentelyyn. Liittymät toteutetaan voimaloiden rakentamisaikana huomattavan mittavina, jotta suuret kuljetukset eivät kohtuuttomasti häiritsisi ja vaarantaisi muuta liikennettä. Rakentamisaikaiset liikenteen jälkeen liittymät on palautettava normaalimitoitukseen ELY -keskuksen ohjeiden mukaisesti.
3. Toimijan tulee varmistaa ennen tuulivoimaloiden raskaiden tai mitoiltaan suurten yksiköiden kuljetuksia erityisesti alemman tieverkon kunto. Raskaat kuljetukset voivat edellyttää joiltain osin tiestön kantavuuden parantamista ja pitkät/leveät kuljetukset tieympäristön raivausta tai levantämistä lähinnä kaarteissa riittävän kuljetustilan varmistamiseksi. Mikäli edellä mainittuja toimenpiteitä vaaditaan, tulee ennen parantamistyöhön ryhtymistä olla yhteydessä tienpitäjän edustajaan, joka antaa työhön liittyvät tarkemmat ohjeet. Kaikista vaadittavista parantamistoimista ja kuljetusten jälkeisistä ennallistamistoimista vastaa toimija.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

3 Kainuun liitto

Lausunnon pääkohta:

1. Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa Vaalan Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksesta

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

4 Kainuun museo

Lausunnon pääkohta:

1. Kaavaehdotuksessa on otettu huomioon museon kaavaluonnoksesta 27.1.2015 antama lausunto. Voimalaa 27 on siirretty kauemmaksi alueella olevasta, tervanpolttoon liittyvästä muinaisjäännöksestä. Lyhimmillään etäisyys voimalan ja muinaisjäännöksen välillä on nyt 130 metriä. Muinaisjäännös on sen tyyppinen, että etäisyyttä voi pitää riittävänä. Jos kohde merkitään kaavaselostuksessa olevan maininnan mukaisesti maastoon rakennus ja purkutöiden ajaksi, voimala ei uhkaa sen säilymistä.
2. Kaava-alueella oleva, tarkoitukseltaan epävarma kiviröykkiö on osoitettu kaavassa suojeltavana kulttuuriperintökohteena. 18.5. pidetyssä viranomaisneuvottelussa sovittiin, että sitä koskeva kaavamääräys muutetaan Museoviraston uuden suosituksen mukaiseen muotoon.
3. Kaava-alueella ei ole valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksen toteutuessa merkittävät muutokset kohdistuvat maisemakuvaan. Havainnekuvien ja näkemäanalyysien avulla on selvitetty tuulimylyjen näkyvyyttä ja kaukovaikutusta maisemassa. Näkyvyys tulee esille herkimmin järvialueilla, soilla ja avarilla peltoaukeilla.
4. Kainuun Museolla ei ole muuta huomauttamista Vaalan Metsälamminkankaan tuulivoimayleiskaavaehdotuksesta.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi. Määräys on esitetty Museoviraston suosituksen mukaisesti.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

5 Puolustusvoimat

Lausunnon pääkohta:

1. Kaava ottaa riittävästi huomioon Puolustusvoimien tarpeet. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Kaavaluonnokseen on merkitty kaavamääräys, jonka mukaan ennen tuulivoimalan rakennusluvan myöntämistä pitää hankkeella olla Puolustusvoimien hyväksyntä.

Puolustusvoimat edellyttää, että määräystä ei kirjata pelkäsi lausuntopyyntövelvoitteeksi, koska se ei riittävästi turvaamaan puolustusvoimien etuja.

Pääesikunnan operatiivinen osasto on ensimmäisellä viiteasiakirjalla todennut, että Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista Vaalan Metsälamminkankaan alueelle.

Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

6 Metsähallitus

Lausunnon pääkohta:

1. Toivotaan, että vuokraa maksettaisiin sekä tuulivoimalan sijoituspaikan maanomistajalle että lähiympäristön maanomistajille.
2. Metsähallituksella ei tässä vaiheessa ole muuta lausuttavaa.

Vastine:

1. Kaavan laadinnan yhteydessä ei voida ottaa kantaa tuulivoimapuistosta maksettavista korvauksista kaava-alueen maanomistajille tai lähiympäristön maanomistajille.
2. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

7 Fingrid Oyj

Lausunnon pääkohta:

1. Fingridillä ei ole huomauttamista kaavaehdotuksesta. Edellisessä lausunnossa mainitut asiat voimajohtojen rajoituksista maankäytön suunnittelulle on kuitenkin otettava huomioon myös tarkemmassa suunnittelussa.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

8 Elisa Oyj

Lausunnon pääkohta:

1. Emme ole hanketta vastaan. Hankkeesta ei aiheudu Elisan teleliikenteelle haittaa. Kyseisen hankkeen vaikutusalueella ei ole tarvetta rakentaa korvaavaa verkkoa. Pyydämme teitä ilmoittamaan kun hankkeeseen liittyvät luvat ovat lainvoimaisia.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

9 Ilmatieteen laitos

Lausunnon pääkohta:

1. Ilmatieteen laitoksella ei ole huomautettavaa asian johdosta.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

10 Oulun hätäkeskus

Lausunnon pääkohta:

1. Oulun hätäkeskuksella ei ole lausuttavaa Vaalan Metsälamminkankaan tuulivoimayleiskaavaehdotuksesta.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

11 Paltamon kunta**Lausunnon pääkohta:**

1. Paltamon kunnalla ei ole huomautettavaa Vaalan Metsälamminkankaan tuulivoimayleiskaavaehdotuksesta.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

24.6.2015

12 Kajaanin kaupunki

Lausunnon pääkohta:

1. Kajaanin kaupunki pitää Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan luonnoksesta sekä Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta antamiensa lausuntojen mukaisesti tärkeinä maisemallisesti merkittäviä Oulujärven ranta-alueita. Niillä on erityisesti loma-asumisen, virkistykseen ja matkailun kannalta arvoa, jota ei pidä heikentää. Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston etäisyys Oulujärvestä on noin 5 kilometriä, mitä voidaan pitää minimietäisyytenä.
2. Lähin asutuskeskittymä kaava-alueen läheisyydessä on Kajaanin puolella noin 3 kilometrin päässä sijaitseva Ojanperän kylä. Ojanperän kylän asukkaat ovat ottaneet sekä hankkeen YVA-menettelyn että kaavaprosessin aikana voimakkaasti kantaa Metsälamminkankaan tuulivoimapuistohankkeeseen ja siitä Ojanperän kylän asukkaille aiheutuviin vaikutuksiin. Hankkeen vaikutusten arvioinnissa on otettu osittain Ojanperän kylän asukkaiden mielipiteet huomioon.
3. Metsälamminkankaan suunnitelluista tuulivoimaloista 10 voimalan sijaitessa Kajaanin rajassa kiinni aiheutuu tästä väistämättä mm. melu- ja välkevaikutuksia Kajaanin kaupungin puolelle. Kajaanin kaupungilta ei ole pyydetty lausuntoa hankkeen YVA-menettelyn aikana. Kainuun ELY-keskus on todennut yhteysviranomaisena 9.1.2015 antamassaan lausunnossaan hankkeen YVA-selostuksesta: "Koska hankkeen lähivaikutusalue ja rakentamisrajoitukset ulottuisivat ilmeisesti varsin pitkälle myös Siikalatvan ja Kajaanin puolelle, kaavoitus on toteutettava tiiviissä yhteistyössä Vaalan, Siikalatvan ja Kajaanin kuntien kanssa". Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston kaavoitusta koskeva asianomaisten Vaalan, Siikalatvan ja Kajaanin, Kainuun ELY-keskuksen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen sekä hanketoimijan edustajien välinen työneuvottelu käytiin vasta 30.4.2015, vain alle kuukausi ennen Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksen nähtäville asettamista.

Kajaanin kaupunki on esittänyt Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta 20.1.2015 antamassaan lausunnossa seuraavaa: "Kaava-alue tulee rajata niin, että siihen sisältyy koko se alue, jolle kaavalla ja sen mukaisella toiminnalla on välittömiä vaikutuksia. Selvitysten ja suunnitelmien mukaisten melu- ja välkealueiden, joille ei voida myöntää uuden asuinrakennuksen rakennuslupaa, tulee kuulua kaava-alueeseen. Vaalan osalta ne ovat pääosin kaava-alueella, mutta Kajaanin puolelta asiaa ei ole otettu huomioon." Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston kaavarajaus on pysynyt kaavaluonnoksesta kaavaehdotukseen edetessä ennallaan Kajaanin kaupungin rajan viereisellä osalla, eikä em. Kajaanin kaupungin lausuntoa kaavarajauksesta ale kaavaehdotuksessa huomioitu.

4. Myös Kainuun ELY-keskus on esittänyt 10.2.2015 antamassaan lausunnossaan Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta, että naapurikiinteistöille rakennusrajoituksia aiheuttavat vaikutukset otetaan selvitystuloksien mukaisesti huomioon kaava-alueen rajauksessa ja tuulivoimaloiden sijoittelussa. Tuulivoimalan rakentamista ohjaavia yleiskaavoja

24.6.2015

koskee määräys (MRL 39 §, MRL 77b §): "Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle kohtuutonta haittaa".

5. Kajaanin kaupungin näkemyksen mukaan Kajaanin kaupungin maankäytön suunnittelun turvaamiseksi kaavaehdotuksen eteenpäin viemiseksi on kaksi vaihtoehtoa:

1) Vaalan kunnan puolella Metsälamminkankaan tuulivoimayleiskaava-alueella ja Kajaanin rajaa lähimpänä sijaitsevat tuulivoimalat siirretään Kajaanin rajasta katsoen sellaiselle etäisyydelle Vaalan puolella, etteivät voimaloiden välittömät vaikutukset (ensisijaisesti meluja välkevaikutukset) ulotu Kajaanin kaupungin alueelle

tai

2) Kaava-aluetta laajennetaan Kajaanin kaupungin puolelle, jotta huomioidaan Metsälamminkankaan tuulivoimayleiskaava-alueella Kajaanin rajaa lähimpänä sijaitsevien tuulivoimaloiden vaikutukset (ensisijaisesti melu- ja välkevaikutukset) myös Kajaanin kaupungin alueella.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi. Tuulivoimapuiston osalta yksi voimala sijoittuu lähimmillään 4,5 km etäisyydelle Oulujärvestä. Muiden voimaloiden osalta etäisyys on yli 5 km.
2. Hankekehittäjä TuuliSaimaa on järjestänyt kyläillan Ojanperän asukkaille 30.10.2014 osana hankkeen YVA-prosessia. Kaavoituksen yhteydessä Ojanperän kylän asukkaat ovat osallisia ja heillä on MRL:n 62§ mukainen oikeus osallistua kaavan valmisteluun ja lausua kaavasta mielipiteensä. Kajaanin kaupungin alueille on lähetetty tiedotteet asukkaille noin 2 km etäisyydelle tuulivoimapuistosta. Lisäksi kummallekin kunnalle on annettu mahdollisuus lausua kaavaluonnoksesta. Ojanperän kyläläisille on kaavaehdotusvaiheessa järjestetty lisäksi oma yleisötilaisuus 11.6.2015. Kaavaehdotuksen nähtävilletulosta on tiedotettu virallisten tiedotuslehtien lisäksi Vuolijoki -lehdessä olleella ilmoituksella. Kaavaprosessissa on huomioitu kaavoituksen osalliset, myös Ojanperäläiset, sekä heille asiasta tiedottamisen maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen vaatimalla tavalla. Myös Ojanperältä tulleita mielipiteitä on huomioitu. Esim. YVA-prosessin aikana Ojanperältä annettujen mielipiteiden perusteella on tehty kaavaprosessin aikana havainnekuvia, jotka mallintavat tuulivoimaloiden näkymistä maisemassa Ojanperän alueelta.

Ojanperän alueelta on kaavaehdotuksesta annettu yksi kahden yksityishenkilön tekemä muistutus. Muistuttajat asuvat noin 5 km etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta. Vaalan kunnalla ei ole tiedossa muita Ojanperän alueen asukkaita, jotka olisivat ilmaisseet kielteisen mielipiteensä tuulivoimaosayleiskaavasta kaavaehdotuksen kuulemisen aikana.

Ojanperän kylässä lähin asunto sijaitsee reilun kolmen kilometrin etäisyydellä suunnitellusta voimalasta. Kaavassa on arvioitu erilaiset tuulivoiman aiheuttaman vaikutukset myös tälle alueelle ympäristöministeriön ohjeistuksien, voimassa olevien asetusten ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Katsomme, että vaikutukset on selvitetty riittävällä ja asianmukaisella tavalla.

24.6.2015

Selvitysten ja vaikutustenarvioinnin perusteella tuulivoimapuistolla ei ole meluun tai matalataajuiseen meluun liittyviä, ohjearvot ylittäviä vaikutuksia Ojanperän alueen asutuksella tai loma-asutuksella. Tuulivoimapuistolla ei ole myöskään välkevaikutuksia Ojanperän alueelle.

3. Kaava-alueen raja on tehty siten, että Vaalan kunnan alueella kaava-alue käsittää kaikki luonnonsuojelualueiden ulkopuoliset ja siten rakentamiseen lähtökohtaisesti soveltuvat alueet, joilla kaavan meluselvityksen mukaisella voimalatyypillä ja kaavassa esitetyillä voimaloiden sijainnilla melu voi ylittää 40 dB(A). Kaava-alueen pohjoispuoleisen luonnonsuojelualueen osalta melu voi ylittää 40 dB(A) noin 50 ha alueella ja 45 dB(A) noin 10 ha alueella. Kaavaan liittyvässä Natura-arvioinnissa on kuitenkin todettu, että melulla ei tässä kohtaa oleva heikentävää vaikutusta Natura-alueeseen eikä siten sen perusteella perustettuun luonnonsuojelualueeseen. Natura-arviointi on Kainuun ELY-keskuksen 12.6.2015 antaman lausunnon perusteella katsottu riittäväksi.

Kaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisesti. Tuulivoimapuiston vaikutuksia on tutkittu tarpeellisin lain edellyttämin ja esim. ympäristöministeriön suositusten mukaisin selvityksin. Selvitysten perusteella on todettu, että kaava-alueen ulkopuolella tuulivoimapuiston tuottama melu voi ylittää 40 dB(A) Kajaanin kaupungin alueella. Asia on nähtävissä kaavan liitteenä olemassa meluselvityksessä, joka on ollut osa Kajaanin kaupungille tiedoksi toimitettua lausuttavaa kaava-aineistoa.

Niillä Kajaanin kaupungin alueilla, joilla Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston aiheuttama melu ylittää 40 dB(A), ei voida katsoa aiheutuvan maankäytön rajoittumisesta kohtuutonta haittaa, sillä melualueelle jäävät kiinteistöjen osat ovat asuin- tai lomarakentamiseen huonosti tai erittäin huonosti sopivia ja kaikille melualueelle jäävillä kiinteistöillä jää melualueiden ulkopuolella paremmin rakentamiseen soveltuvia alueita.

Kaavoituksen yhteydessä on varattu Kajaanin kaupungille sekä Kajaanin puolella oleville maanomistajille tilaisuus lausua mielipiteensä kaavasta. Vaalan kunta ei voi vaikuttaa kaavoitukseen Kajaanin kaupungin puolella.

4. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on antanut 20.3.2015 päätöksen (15/0107/1), jossa on käsitelty vastaavantyyppistä tilannetta Raahen kaupungin ja Siikajoen kuntien välillä. Siikajoen kunnan alueella olevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden meluvaikutus on ulottunut Raahen kaupungin puolelle. Hallinto-oikeus on päätöksessään Raahen kaupungin valituksesta todennut seuraavasti:

”Raahen kaupunkiin kuuluvat kaava-alueeseen rajoittuvat alueet ovat rakentamattomia. Pelkästään sitä, että kaavaratkaisusta aiheutuu rajoituksia alueiden tulevalle maankäytölle ei voida pitää maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 4 momentissa tarkoitettuna maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheutuvana kohtuuttomana haittana. Asiassa ei ole esitetty sellaista selvitystä, jonka perusteella kaavaratkaisusta voitaisiin katsoa aiheutuvan mainittua haittaa.”

Niillä Kajaanin kaupungin alueilla, joilla Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston aiheuttama melu ylittää 40 dB(A), ei voida katsoa aiheutuvan maankäytön rajoittumisesta kohtuutonta haittaa, sillä melualueelle jäävät kiinteistöjen osat

24.6.2015

ovat asuin- tai lomarakentamiseen huonosti tai erittäin huonosti sopivia ja kaikille melualueelle jäävillä kiinteistöillä jää melualueiden ulkopuolella paremmin rakentamiseen soveltuvia alueita.

5. Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisesti. Tuulivoimapuiston vaikutuksia on arvioitu lainsäädännön edellyttämin ajantasaisin selvityksin ja ottaen huomioon tuulivoimarakentamisen meluvaikutusten selvittämistä koskeva ympäristöministeriön ohjeistus. Melu- ja välkevaikutuksia koskevien selvitysten tulokset ovat nähtävissä kaavan liitteenä olevassa meluselvityksessä, joka on ollut osa Kajaanin kaupungille toimitettua kaavaehdotusaineistoa. Vaikka tuulivoimapuiston tuottama melu voi joissakin olosuhteissa ylittää 40 dB(A) Kajaanin kaupungin rajan välittömässä läheisyydessä olevilla rakentamattomilla ja asumattomilla kiinteistöillä, ei tätä voida pitää sellaisena kiinteistöjen omistajille aiheutuvana kohtuuttomana haittana, jonka vuoksi tuulivoimaloiden siirtämiselle kauemmaksi Kajaanin kaupungin rajasta olisi perusteita. Yksityisten kiinteistönomistajien oikeusasemaan vaikuttavien melu- ja välkevaikutusten lisäksi Kajaanin kaupungin lausunnossa ei ole esitetty perusteita voimaloiden siirtämisvaatimukselle.

Pelkästään sitä, että kaavaratkaisusta aiheutuu rajoituksia alueiden tulevalle maankäytölle, ei voida pitää maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 4 momentissa tarkoitettuna maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheutuvana kohtuuttomana haittana. Kajaanin kaupungin alueella voimassa olevissa oikeusvaikutteisissa kaavoissa tai muissa maankäytön suunnitelmissa Metsälamminkankaan alueelle taikka sen ympäristöön ei ole osoitettu sellaista maankäyttöä, jonka perusteella kaavaratkaisusta voitaisiin katsoa aiheutuvan mainittua haittaa.

Vaalan kunnalla ei ole huomautettavaa mahdolliseen kaavoituksen käynnistämiseen Kajaanin kaupungin puolella. Kajaanin kaupungin lausunto merkitään tältä osin tiedoksi.

24.6.2015

13 Kalevi ja Arja Lämsä

Mielipiteen pääkohta:

1. Tuulivoimapuisto sijoittuu pääosin riittävälle etäisyydelle asutuksesta, jolloin asumisviihtyvyyteen puistolla ei ole suurta merkitystä. Tuulivoimaloiden etäisyyttä vakinaisiin asuntoihin ja loma-asuntoihin tulisi tarkistaa, siten että etäisyys tulee olemaan vähintään kaksi (2) kilometriä. Osassa kuntia on edistyksellisesti otettu huomioon liian lähelle rakennettujen tuulivoimaloiden haittatekijät ja asetettu minimietäisyydeksi kaksi kilometriä. Samoin viittä (5) kilometriä lähemmäs Oulujärven rantaviivaa ei tule sijoittaa tuulivoimaloita.
2. 31.1.2015 antamassamme lausunnossa toimme esille rakennettavien tuulivoimaloiden mahdollisia haittavaikutuksia radio- ja Tv-kanavien sekä puhelin ja tietoliikenneyhteyksien toimivuuteen. Vastaus ei tyydytä.

Edellytämme laajemman selvityksen tekoa nykyisestä toimivuudesta. Mökkimme sijaitsee Alasalmessa ja sieltä ei saa kunnon Tv-kuvaa Vuokattiin suuntaamalla, vaan se on suunnattava Haapavedelle. Tuulivoimalat tulevat suoraan Manamansalon ja Haapaveden väliselle linjalle. Tuulivoimaloiden rakentaminen on aiheuttanut näkyvyysoongelmia mm Raahe - Pyhäjokialueella. Jälkikäteen kiinteistön omistajille on tullut lisäkustannuksia korjattaessa tuulivoimaloiden aiheuttamien haittojen poistamisesta.

Vaalassa suunnitteluaineiston selostustilaisuudessa 10.6.2015 TuuliSaimaan edustaja projektipäällikkö Maija-Leena Oinonen lupasi, että TuuliSaimaan kustannuksella korjataan tuulivoimarakentamisen aiheuttamat häiriöt.

Tuulivoiman rakentaminen ei saa aiheuttaa lisäkustannuksia kiinteistön omistajille tai huononevia tietoliikenne- radio- ja Tv-yhteyksissä. Ellei kartoitusta nykytoimivuudesta tehdä ennen tuulivoimaloiden rakentamista, on kiinteistön omistajien vaikea todistaa muutosta.

Vastine:

1. Kaava-alueella ja 40 dB(A) melualueen sisälle sijoittuu vain yksi nykyinen loma-asunto, jonka käyttötarkoitus muutetaan pois loma-asuntokäytöstä. 40 dB(A) melualueen ulkopuolelle mutta 2 km säteelle sijoittuu muutamia loma-asuntoja. Nämä eivät ole ristiriidassa valtiovaltioneuvoston päätöksen melutasojen ohjearvoista tai ympäristöministeriön tuulivoimarakentamista koskevien ulkomelutason suunnitteluohjearvojen kanssa.

Voimassa olevissa asetuksissa tai suunnitteluohjearvoissa ei ole määritelty 2 km suojavyöhykettä tuulivoimaloille. Sosiaali- ja terveysministeriön suosituksen mukaisesti 2 km minimietäisyys on suosituksena käytössä ainoastaan silloin, jos tuulivoimaloita rakennettaessa ei ole tehty selvityksiä tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutuksista. Tämän osayleiskaavan osalta nämä selvitykset on tehty sekä huomioitu kaavan vaikutusten arvioinnissa.

Tuulivoimapuiston osalta yksi voimala sijoittuu lähimmillään 4,5 km etäisyydelle Oulujärvestä. Muiden voimaloiden osalta etäisyys on yli 5 km.

24.6.2015

2. Kirjataan tiedoksi. TuuliSaimaa Oy on ollut yhteydessä JK-Asennuspalvelu Oy:hyn, joka on paikallinen DigitaPro valtuutettu antenniasennusliike.

Toimitusjohtaja Jukka Karjalaiselta saadun tiedon mukaan TV-lähetysten vastaanotto-ongelmat ovat ratkaistavissa mittauksen perusteella käyttämällä hyvälaatuisia ja tehokkaiksi kenttämittauksissa testattuja antennia.

TuuliSaimaa Oy voi kustantaa maanomistajan kanssa sovitun perusteella kiinteistöillä suorittavan antennijärjestelmän lähtötilanteen kuntokartoituksen ennen tuulivoimapuiston rakentamista. Tuulivoimaloista aiheutuvat vastaanotettavan signaalitason muutokset on kartoituksen jälkeen todennettavissa ja korjattavissa normaaleilla vastaanoton tehostamistoimilla. Näitä keinoja ovat esim. tehokkaampi vastaanottoantenni, mastovahvistimen lisääminen, tarvittaessa mastonpaikan ja vastaanottokorkeuden määrittäminen tai antennin suuntaaminen toiseen lähetinasemaan. Tuulivoimatoimija (TuuliSaimaa Oy) vastaa tuulivoimapuiston mahdollisesti aiheuttamien häiriöiden korjaamiskustannuksista.

Elisa Oyj on ainoana tietoliikenneverkkojen haltijana antanut lausunnon kaavaehdotuksesta. Lausunnossaan Elisa Oyj on kaavaluonnoksesta annettua lausuntoa tarkentaen todennut, että hankkeesta ei aiheudu Elisan teleliikenteelle haittaa. Lausunnossa todetaan, että hankkeen vaikutusalueella ei ole tarvetta rakentaa korvaavaa verkkoa. Elisa Oyj ei lausuntonsa mukaan vastusta hanketta.

Ennen tuulivoimapuiston rakentamista matkaviestinoperaattoreiden kanssa kartoitetaan tarvittavat toimenpiteet, joilla tuulivoimapuiston mahdollisesti aiheuttamat muutokset voidaan todentaa ja korjata.

24.6.2015

14 Juhani Marttila

Mielipiteen pääkohta:

1. Kaavaluonnosvaiheen mielipiteessäni mainitsin, että kaavaselostuksessa paikallisesti arvokkaista rakennetun kulttuuriympäristön kohteista puuttuvat Siikalatvan Järvikylän Saaren ja Sipon tilat, jotka ovat Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan mukaan maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Tähän mielipiteeseen saamani vastine ei kuitenkaan käsittele lainkaan rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, vaan muinaismuistokohteita. Tämän vuoksi toistan, että lähialueen rakennetun kulttuuriympäristön kohteet myös Siikalatvalta on otettava tuulivoimapuiston osayleiskaavassa huomioon. Voimassaolevan Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan rakennetun kulttuuriympäristön kohteet käyvät ilmi maakuntakaavan liitteen 1 sivulta 13. Vireillä olevan uuden maakuntakaavan osalta rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden inventointi on Siikalatvan osalta kesken.
2. Kaavaluonnosvaiheen mielipiteessäni otin esille, että kaavoituksella on ehdottomasti varmistettava matkaviestinverkon toiminta etenkin Järvikylällä, koska kuuluvuus on jo nykyisellään paikoin erittäin heikkoa ja kaava-alue on suoraan Järvikylän ja Enonlahdella sijaitsevan lähimmän tukiasemapaikan välissä. Vastineessa on viitattu ainoastaan Elisan antamaan lausuntoon, jonka mukaan "suunnitellut tuulimylyt voivat vaikuttaa jonkin verran heikentävästi matkapuhelimien toimintaan tuulimylyalueen takapuolella mastosta päin katsottuna, eli lähinnä Järvikylään johtavan tien varrella". Sen sijaan mahdollisten aiheutuvien ongelmien korjausta ei ole ennakoitu millään tavalla.

Viestintäviraston ja VTT:n tammikuussa 2015 julkaiseman tutkimusraportin "Tuulivoimaloiden vaikutus matkaviestin- ja TV-verkkoihin" johtopäätösten mukaan matkaviestinverkolle syntyy ongelmia tilanteissa, joissa tukiasemia ei löydy kaikista ilmansuunnista. Edelleen raportin mukaan häiriöt voivat aiheuttaa katkenneita puheluja ja datayhteyksiä. Todennäköisyys katkenneille puhe- ja datayhteyksille kasvaa kohdissa, joissa signaalin voimakkuus ja signaalikohinasuhde ovat ennestään jo alhaiset. Raportin suositusten mukaan tilanteita, joissa jollekin tuulipuiston sivulle ei jää tukiasemia, on pyrittävä välttämään. Vaikutusalue kasvaa suuntiin, joissa tukiasemaverkko harvenee tai tukiasemat ovat kauempana. Raportissa on mainittu myös, että vaikutusta voidaan vähentää mm. tihentämällä tukiasemaverkkoa tuulipuiston läheisyydessä.

Sekä Elisan lausunto että mainittu raportti tukevat näkemystä todennäköisistä häiriöistä. Koska tukiasemat ovat kaukana, signaalin voimakkuus sekä signaalikohinasuhde on Järvikylän alueella jo nykyisellään paikoin hyvin heikko. Näin ollen hyvin pienetkin lisähäiriöt tukiaseman ja kylän välillä voivat pahimmillaan vaarantaa kokonaan matkaviestinverkon toiminnan laajalla alueella (ei ainoastaan Elisan mainitsemalla Järvikylään johtavan tien varrella). Lisäksi tuulivoimapuisto johtaisi ilman lisätukiasemia tilanteeseen, jota raportin mukaan on vältettävä: tuulivoimapuiston lounaispuolelle eli Järvikylälle ei jäisi tukiasemia millekään sivulle, koska Enonlahden tukiaseman käyttö heikkenisi tai estyisi ja muut tukiasemat eri suunnissa ovat vielä kauempana.

24.6.2015

Tämän vuoksi edelleen muistutan, että matkaviestinverkon toiminta on ehdottomasti varmistettava Järvikylällä. Mikäli tuulivoimapuisto heikentää matkaviestinverkon toimivuutta, alueelle on pystytettävä uusi tukiasemapaikka. Tämän vuoksi jo ennen tuulivoimaloiden rakentamista on mitattava signaalin voimakkuus ja laatu koko kylän alueella (mukaan lukien myös Vuolijoentien varsi, Raatosaari ja Möykkylänperä), jotta mahdolliset muutokset voidaan todentaa.

Vastine:

1. Mielenpitemen antajalle toimitettuun vastineeseen on esitetyn osalta virheellisesti jäänyt vastaukseksi "Merkintään tiedoksi". Nähtävillä olleen kaavaehdotuksen liitteenä olleisiin ja kunnanhallituksen hyväksymiin vastineisiin on kirjattu:

"Pohjois-Pohjanmaan museosta varmistetun tiedon mukaan Saaren (osoite Saarentie 100, kiinteistötunnus 791-402-44-2) ja Sipon (Vuolijoentie 1915?) tilat ovat maakunnallisesti merkittäviä kulttuurihistoriallisia kohteita, jotka sijaitsevat Siikalatvan kunnan Kestilän kirkonkylän Järvikylässä. Museon tietojen mukaan Raatosaari ei ole kulttuurihistoriallisilta tai maisemallisilta arvoiltaan maakunnallisesti merkittävä kohde. Kohteet on lisätty kaavaselostukseen."

Kohteet on huomioitu kaavoituksessa muistuttajan esityksen mukaisesti jo nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa, vaikka mielenpitemen antajalle toimitettu tieto on ollut tämän suhteen virheellinen.

2. Elisa Oyj on ainoana tietoliikenneverkkojen haltijana antanut lausunnon kaavaehdotuksesta. Lausunnossaan Elisa Oyj on kaavaluonnoksesta annettua lausuntoa tarkentaen todennut, että hankkeesta ei aiheudu Elisan teleliikenteelle haittaa. Lausunnossa todetaan, että hankkeen vaikutusalueella ei ole tarvetta rakentaa korvaavaa verkkoa. Elisa Oyj ei lausuntonsa mukaan vastusta hanketta.

Ennen tuulivoimapuiston rakentamista matkaviestinoperaattoreiden kanssa kartoitetaan tarvittavat toimenpiteet, joilla tuulivoimapuiston mahdollisesti aiheuttamat muutokset voidaan todentaa ja korjata.

24.6.2015

15 Raili ja Aki Haataja

Mielipiteen pääkohta:

1. Ojanperän kyläläisiä ei ole kuultu, eikä näin ollen heillä ole mahdollisuutta vaikuttaa jo hankkeeseen alku vaiheessa Metsälamminkankaan tuulivoimapuistoon. Heidän mielipidettä ei ole kysytty eikä tuulivoimapuisto hanketta ole esitelty jo suunnittelu vaiheessa kyläläisille eikä heitä ole otettu mukaan päätöksen tekoon.
2. YVA selostuksen raportissa lukee että Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston vaikutusalue on harvaan asuttua ja lähes asumaton seutu, mutta Ojanperän kyläläiset ovat asuneet jo 100 v rauhallisessa maalaiskylässään ja haluavat asua rauhassa edelleen ilman tuulivoimaloiden aiheuttamaa melu-,valo- ja välkevaikutusta.
3. Lähin tuulivoimala tulee sijoittumaan vain 2.5km lähimmästä astutusta kiinteistöstä ja matalataajuinen melu tulee kuulumaan asuntoon sisään, riippumatta kiinteistön rakennusmateriaalista.
4. Ojanperän kylässä on 50 asuttua kiinteistöä ja vapaa- ajanasunnot n. 100 vielä päälle, eli Ojanperän kylä on tiheään asuttu vireä maalaiskylä eli seutu ei ole asumaton ja mitä pidetään yleisesti asumattomana, meistä se tarkoittaa oikeasti asumaton ei yhtään asuttua taloa.
5. Melu-,valo-, ja välke vaikutuksia vähätellään. Nyt on jo olemassa tutkimustuloksia että matalataajuinen melu tulee asuntoihin sisälle vielä 3 km asti, näitä ei oteta huomioon. Ojanperän kylän lähin asuttu kiinteistö sijaitsee alle 2 km päässä. Tuulivoimaloiden näkymämallinokset tehdään niin ettei niistä saa selvää miten ne oikeasti ja miten näkyvät ja tulevat näkymään Ojanperälle.
6. Nyt jo rakennetun Metsälamminkankaan tuulimittarin punainen valo näkyy koko kylälle ja Kotjonsaaren on jo nyt häirinnyt kylän asukkaita jo tänä talvena pimeässä punainen vilkku valo loistaen. Miten sitten tuulivoimalat ovat ja niiden pyyhkäisy korkeus on aina 210 m niissä olevat valot häiritsevät välke vaikutuksineen ihmisten arki elämää.
7. TuuliSaimaa Oy:n Tuulivoimapuisto hankkeen vastineessa ei ole otettu mitään kantaa Ojanperän muistutuksessa esitettyyn Ojanperänmetsästysseuran alueella olevien Turkkisuon ja Pikku-Turkkisuon alueen kanalinnuista etenkin teerien kevät- ja syysoidin alueen häviämiseen alueelta, koska se jää kokonaan tuulivoimapuiston alle ja lintujen törmäys riskin suurenemisena tuulivoimaloihin nähden. Metso ja riekko on rauhoitettu Ojanperän metsästysseuran omalla päätöksellä, koska kannat ovat taantuneet muutenkin ilman että alueelle tulee tuulivoimapuisto. Metsähanhi on rauhoitettu valtakunnallisesti, kannan taantumisen vuoksi. Hirven metsästys alue tulee pienenemään radikaalisesti Ojanperän metsästysseuralla ja metsästyksen mielekkyys kärsii. Alueen muun virkistys käytön mielekkyys häviää olennaisesti, marjastuksen sekä muu luonnontarkkailu, (lintujen bongaus) esim. metsäpeurojen seuranta.
8. Erikseen vielä todetaan mitkä vaikutukset Metsälamminkankaan tuulivoimapuistolla tulee olemaan koko Oulujärven jatko käyttöön niin

24.6.2015

asumisviihtyvyyden kuin mökkeilyn ja matkailun kuin myös muun virkistyskäytön suhteen sekä koko Oulujärven maisema-, valo- ja välkevaikutuksiin, sillä Oulujärven rantaan on lähimmillään vain matkaa 5km. Tuulivoimalat tulevat pilaamaan koko Oulujärven maisema-arvot koska ne näkyvät aina 10-20 km päähän. Oulujärven erämainen järvi kokonaisuus tulee häviämään suunnitellun tuulivoimapuiston myötä. Metsälamminkankaan tuulivoimalat tulevat näkymään selvästi Salmenrannan ja Ojanperän ranta-asutukselle ja Mananamansalon lossille ja Mananamansalon länsipuoleiselle ranta-asutukselle ja Käkisaareen. Tuulivoimaloiden vaikutuksia vähätellään ja näkymämallinnokset tehdään niin ettei niistä saa oikein millään selvää miten ne näkyy Oulujärvelle, eikä ne näin ollen voi tietää miten ne todellisuudessa oikein näkyvät Oulujärvelle.

9. TuuliSaimaa Oy:n Metsälamminkankaan tuulivoimapuisto ehdotuksessa mainitaan että muuttolintu selvitys on tehty kevät talvella 2015. Miten se on mahdollista tehdä ja täydentää talvella kun muuttolinnut tulevat Suomeen ja Metsälamminkankaan tuulivoimapuisto alueelle vasta toukokuun loppupuolella, loppu raportti laadittu 12.5.2015.
10. Pesimälinnustoon käytettyä arviointimenetelmää ei ole kuvattu ja tuloksissa eikä ole erikseen eritelty Natura-alueen osuutta erikseen vaan on tehty pintapuolisesti ja näin ollen sitä ei voida pitää luotettavana. Arvioinnissa on huomioitava uudet linnustotiedot ja tehtävä törmäysriski analyysit uudelleen.
11. Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet Natura-alueen linnustoa selvitetty, mutta seurannassa todettujen lintujen määrän on otos pieni eikä sitä voi pitää näin ollen luotettavana. (Hyyryläisen raportti v. 2014) hänen mukaansa. Myös seurantajakson ajankohta ja ajoitus asettaa oman rajoituksensa raportin paikkansa pitävyyteen (Hyyryläinen) maininnut raportissaan. ELY-keskus mainitsee että kaikissa linnusto selvityksissä on käytetty vanhaa tietoa jopa joidenkin lintujen osalta vuodesta 2003 - 2013.
12. Viimeisin EU-lainsäädös koskien Natura-alueita on tullut voimaan 1.2.2015. Lakimuutoksella jossa täydennetään EU:n luontodirektiivin toimeenpanoa Suomessa Natura 2000 verkostoa koskien. EU lainsäädäntö edellyttää, että jäsenmaat estävät luontotyyppihin ja lajeihin kohdistuvat merkittävät heikennykset ja häiriöt. Koska edes latuverkostoa ei edes saa vetää talvella Natura- alueille. niin miten voi tuulivoimapuiston rakentaa. Eikö Metsälamminkankaan tuulivoimapuisto hanke Natura-alueiden heikennystä ja ole juuri sitä.
13. Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseksi taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos arviointi menettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 verkostoon. Heikentämistä arvioitaessa tulee huomioida luontotyyppin tai lajin suotuisaan kehitykseen ja suojelutasoon muutokset sekä hankkeen vaikutus Natura 2000 alueen eheyteen ja koskemattomuuteen, millä tarkoitetaan alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan säilymisen elinkelpoisena. Komission ohjeiden mukaan negatiivinen vaikutus alueen eheyteen on lopullinen kriteeri Natura-alueiden ja niillä elävät suojeltavat lajit pystyvät kehittymään ja elinolot eivät merkittävästi supistu ja pystyvät kehittymään suotuisasti tai ainakin pysymään nykyisellä tasolla. Onko

24.6.2015

niin ettei tämä Natura 2000 EU:n heikentämislainsäädös ei koske ollenkaan Vaalan kuntaa tai TuuliSaimaa Oy:tä ollenkaan.

14. Metsälamminkankaan tuulivoimapuisto Natura 2000 alueiden välittömään läheisyyteen ja se heikentää oleellisesti Natura 2000 alueita ja eikö se juuri sitä tee, sitä ei ole otettu huomioon Tuulisaimaa Oy:n hanke-ehdotuksessa millään lailla. Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston vaikutuksia Natura 2000 alueisiin vähätellään tai niitä ei oleteta olevan ollenkaan vaikutusta Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet sekä Rimpineva-Matilaneva Natura 2000 alueisiin ja sen eläimistöön. Natura-arvionnit Rumala-Kuvaja alueelle on tehty vain hankevaihtoehto VE2 sanoilla vain vähäisiä vaikutuksia (mitä se tarkoittaa oikeasti) ja vaihtoehtoja VE0tai VO1 ei ole edes tarkasteltu ja niitä ei ole millään lailla arvioitu mitä vaikutuksia tuulivoima hankkeella on koko Natura alueelle. Rimpineva-Matilaneva Natura-alueille ei oleteta tuulivoimahankkeella olevan mitään vaikutusta vaikka se BirdLifen raportin mukaan Kainuun tärkein muuttolintujen (kaakuri,hanhi,kuikka) pesimäsuu. ELY- keskuksen mukaan on edelleen Luontotyyppien arviointi on molemmilla Natura -alueilla pintapuolista ja eikö sen voi olettaa vieläkään olevan riittävää.
15. Raportin mukaan yhteisvaikutuksia ei oleteta olevan Piiparinmäen-Lammaslamminkankaan tuulivoimapuistoalueen kanssa. Yhteisvaikutuksia on koska Metsälamminkankaan tuulivoimapuisto hanke on vain alle 10 km päässä ja sen myötä yhtenäinen viimeinen laaja erämaa-alue tulee pirstaloitumaan ja häviämään kokonaan. Näitäkin vaikutuksia vähätellään.
16. Ajankohtaisia uusia paikkansa pitäviä suurpeto raportteja ei Luken (ent.RKTL)sivulta etsitä eikä lueta tai vähätellään sanoilla ettei ainakaan alueella ole näin on tapahtunut (karhun osalta). Luonnonvarakeskuksen raportteja ei oteta huomioon ja poimitaan niin sanotusti (rusinat pullasta) ja vain pannoitetut eläimet lasketaan, näin on tapahtunut suden osalta, mutta joka vuosi ei saada lisä pannoitettua yhtään eläintä kuten kävi vuosina 2013 ja 2014 huonon lumi tilanteen vuoksi. Tämä koskee Piiparinmäen-Lammaslamminkankaan, Rumala-Kuvaja-Oudonrimmet ja Rimpineva-Matilaneva Natura 2000 erämaa alueita, joten heidän mukaansa alueilla ei ole pannoitettuja susia. Pantaseuranta järjestelmää ei ole ollut v. 2014 olemassa ja siitä johtuen sitä ole ei voitu tehdä luotettavasti, koska entiset pannat ovat lakanneet toimimasta jo vuonna 2013. Uusia susia on saatu pannoitettua vasta kevät talvella 2015, muttei Rumala-Kuvaja ja Rimpineva-Matilaneva Natura-alueilla ollenkaan, kumma kyllä. Mikä ei tarkoita ettei niitä siellä olisi, koska on olemassa paikallisilta näkö havaintoja. Ojanperänmetsästysseuran hirviporukka näki Ojanoperänmetsästysalueellaan 2 sutta lokakuussa 2014 Luonnonvarakeskuksen susi ja karhu tutkija Samuli Heikkisen levinneisyys raportit v. 2015 löytyy LUKEN (ent. RKTL)sivuilta. Luonnonvarakeskuksen 2015 susiseuranta raportin mukaan suunnitellulla Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston rajoittuvalla laajalla erämaa- alueella on 3 -5 susilaumaa.
17. Karhujen kohdalla on sanottu ettei PohjoisPohjanmaalla eli Vaalan alueella ole ollenkaan karhuja ja mainittu että, Kainuun karhu kanta on vain ItäSuomessa. Manamansalossa 2014 kesällä karhuemo on pentunsa kanssa nähty. Suurpetokartasta näkyy karhun levinneisyys myös Oulunlänin länsipuolelta osoittaa sen että niitä on, vaikka karhu emot pentujensa kanssa vain lasketaan. Aikuiset esim uroskarhut varmaan vain häviää jonnekin, eikö niitä raportoida. Olemassa olevia raportteja luetaan ja käytetään niin että miten niistä on eniten

24.6.2015

hyötyä hankkeen eteenpäin viemisen kannalta, eli voidaan puhua suorastaan asioiden vääristelystä.

18. YVA raporttiin merkitään vain ne tiedot eli mikä näyttää hyvältä ja edistää asiaa eikä oteta huomioon tosi asioita kuten väittämä ettei Metsälamminkankaan tuulivoimalapuiston vaikutusalueella ole karhu ja susi populaatioita se on täyttä virheellistä tietoa. Tuulisaimaa Oy:n kaavahanke ehdotuksessa mainitaan että susipopulaation mallinnoksessa on käytetty eteläisimmän alueen tietoja ja näin ollen niitä ei voida pitää luotettavina, koska ne eivät kerro todellista tilannetta Metsälamminkankaan tuulivoima hanke alueella olevista susipopulaatiosta. Tuulivoima hanke vaikeuttaa osaltaan susipopulaation lisääntymis- ja elin mahdollisuutta ja pienentää aluetta radikaalisesti, koska viimeinen yhtenäinen erämaa alue häviää.
19. Saukon osalta ei ole yritettykään tehdä mitään kanta selvitystä tai vaellusseurantaa vaan on edelleen maininta että alueella ei voi olla saukkoja, kun ei ole suuria vesistöjä. Raportissa sanoilla Saukon arviointi oikean suuntainen tarkoittaen mitä? Rumalan-Kuvajan Natura -alueella olevissa lammikoissa on kaloja, näkö havainto lakka reissulla. Oulujärven Hietalahden ja Alassalmen alueen saukot vaeltavat vesistöjen jäädyttyä Kuikkaojan halkomaa erämaa aluetta pitkin aina Siikajoen alkumatkoille sulana pysyviin puroihin kalastamaan ja talvehtimaan. Paikallisten metsästäjien näköhavaintoja on saukkojen osalta olemassa kun nähty vaeltamassa monena vuonna ja jälkivana vain jäänyt eli on olemassa usealta talvelta, viimeisin Saukko nähty talvella 2015 Ojanperällä menossa Tornikankaan läpi kohti Turkkisuota. Miksei tuulivoimahanketta eteenpäin vievä TuuliSaimaa Oy:n konsultti usko paikallisten näkö havaintoihin.
20. Arvio Metsälamminkankaan tuulivoimahankkeen vaikutuksista metsäpeuraan on edelleen virheellinen ja puutteellinen, eikä sitä ole kysely metsäpeuratutkija Antti Paasivaaralta. Luonnonvarakeskuksen mukaan Metsälamminkankaan ja sen ympärillä olevilla soilla esiintyy metsäpeuroja. Tämä perustuu Luonnonvarakeskuksen omiin ja yleisö havaintoihin. Tuoreen GSM-GPS pannat - aineiston perusteella on myös Luonnonvarakeskuksen pannoittama metsäpeura on liikkunut alueella tämän kevään 2015 aikana (puhelimkeskustelu ja sähköposti tieto LUKEN (ent.RKTL)Antti Paasivaaralta metsäpeura tutkija) Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston vaikutus alueella eli Metsälamminkangas, Turkkisuo, Sarvisuon ja Sarvisuonkankaan alueella on metsäpeura populaatio hänen mukaansa. Tuulivoimakaava hankkeessa mainitaan että Metsälamminkankaan tuulivoimapuisto alue tulee vaikeuttamaan suurelta osin metsäpeuran elämistä ja lisää leviämistä länteen kohti Oulujärveä. Metsäpeura on arka uhanalainen laji ja kaipaa rauhallista erämaa alueita selvittääkseen ja lisääntyäkseen jatkossakin Suomen luonnossa. Tuulivoimapuisto hanke tulee tuhoamaan metsäpeuran vasomis-,elämis- ja leviämisalueen. Tuulivoimapuisto hankkeessa vähätellään sen vaikutuksia metsäpeura kannalle.
21. Metsäpeuraa on verrattu poroihin ja niiden käyttäytymistä tuulivoimapuisto alueilla ja niiden läheisyydessä. Poro on puolikesy ihmisiin tottunut laji, jota ajetaan mönkijöillä ja moottorikelkoilla poroerotusaitauksiin. Metsäpeuraa ei voida verrata poroon koska on kyse täysin eri villieläimestä ja uhanalaisesta lajista vielä Suomen luonnossa elävä harva lukuinen ja siitä johtuen ei ole tutkimus tietoa ja sitä vähän vielä saatavilla.

24.6.2015

22. Poroon verratessa metsäpeuraa ei oikeasti tiedetä mistä puhutaan koska vertaistietoa ei ole vielä kenelläkään olemassa. Kukaan ei ole pystynyt vielä tutkimaan asiaa, koska pantaseurantaa ei ole ennen ollut, ja nyt on vasta tehty Pyhännänlaumasta v.2015 kevättalvella (100 yksilöä), kun niitä saatiin pannoitettua 14 lajin harvinaisuuden vuoksi. Tuulivoima hankkeen tutkija Lotta Jaakkola on käyttänyt tutkimustuloksia vuosilta 1998- 2013 joita on tehty poroilla ja karibuilla Kanadassa, eli hänellä ei ole olemassa omia tutkimustuloksia ollenkaan vaan hän pohjaa toisten tekemiin vanhoihin raportteihin. Tutkimustulokset ovat ristiriidassa metsäpeuraan verrattuna, koska metsäpeurasta ei ole olemassa tutkimustuloksia missään päin maailmaa, ja näin ollen niitä tuloksia ei voi verrata metsäpeuraan jonka hänkin mainitsee tutkimus tuloksissaan. Metsäpeura on harvinainen uhanalainen laji eikä siitä ole lajin harvinaisuuden takia olemassa missään päin maailmaa tutkimustuloksia käytettävissä. Tutkimustuloksista käy ilmi että porot ei metsäpeurat välttävätkin aina 4000m asti tuulivoimapuistoja ja voimalinjoja 500m:stä aina 1 km asti . 75% tuulivoima-alueista on pysyvästi semmoisia alueita joita ne välttää vasomisaikana aina 3-4 km asti. Yhteen vetona tästä johtuen voi sanoa että jos porot tulevat välttämään tuulivoima-alueita ja voimalinjoja, niin metsäpeurat kaihtavat vielä enemmän. Metsälamminkankaan tuulivoima-alue on metsäpeuran talvi-,kesälaidunnus-, ja vasomisaluetta tutkija Antti Paasivaaran mukaan ja näin ollen se tulee tuhoutumaan kokonaan jos tuulivoima hanke toteutetaan. Suomessa ei ole vielä käytettävissä tutkimustietoa eikä milloinkaan tule olemaan jos voiton tavoittelulla tuulivoima yhtiöt saavat seurauksista välittämättä tuhota viimeiset vielä jäljellä olevat laajat erämaa -alueet, joilla metsäpeurat voivat laiduntaa rauhassa nyt ja tulevaisuudessa jatkossakin.
23. YVA raportin täydennyksessä jätetään tahallisesti ottamatta huomioon tutkimustuloksia tai ajankohtaisia LUKEN seurantaraportteja ja välitetään virheellistä tietoa Vaalan kunnan päättäjille, ja kun heillä ei ole ajankohtaista paikkansa pitävää tietoa vaan he uskovat sokeasti mitä heille väitetään niin on heillä vaikea tehdä oikeita päätöksiä.
24. Voima linja 110 kV vaikutusta törmäys riskiin ja sen myötä lisääntyvään lintukuolleisuuteen, ei ole vastineessa otettu mitenkään huomioon. Uusi voimalinjan levennys tulee entisen viereen mutta matalammalle kuin jo olemassa oleva eli lintujen törmäys riski tulee kasvamaan radikaalisti uuden linjan myötä jopa kymmenkertainen lisävaikutus lintu kuolleisuuteen. Voimalinja ei erittele onko rauhoitettu lintulaji vai elinvoimainen lintulaji. Natura- alueeseen ja sen linnustoon ja törmäysriskin kasvaminen vaikuttaa lintujen elinoloihin ja sitä myötä populaatioiden radikaaliseen pienenemiseen. Teeret ja metsot lentävät voimalinjojen korkeudella ja törmäys riski ja lintu kuolleisuus suurenee oleellisesti. Voimalinjan laajennus on Iso-Rankusuon kaakkurin kannalta kielteinen ja sillä on oleellinen vaikutus lintupopulaation elinvoimaisuutteen. Voimalinja 110kV levennys/laajennuksen vaikutus Rimpinneva-Matilanneva Natura 2000 alueeseen, koska se tulee Natura-alueen sisään. Lintujen törmäys riski voimalinjaan suurentuu radikaalisesti.

Vastine:

1. Hankekehittäjä TuuliSaimaa on järjestänyt kyläillan Ojanperän asukkaille 30.10.2014. Kaavoituksen yhteydessä Ojanperän kylän asukkaat ovat osallisia ja heillä on MRL:n 62§ mukainen oikeus osallistua kaavan valmisteluun ja lausua kaavasta mielipiteensä. Siikalatvan kunnan ja Kajaanin kaupungin alueille on

24.6.2015

lähetetty tiedotteet asukkaille noin 2 km etäisyydelle tuulivoimapuistosta. Lisäksi kummallekin kunnalle on annettu mahdollisuus lausua kaavaluonnoksesta. Ojanperän kyläläisille on kaavaehdotusvaiheessa järjestetty lisäksi oma yleisötilaisuus 11.6.2015. Kaavaehdotuksen nähtävilletulosta on tiedotettu virallisten tiedotuslehtien lisäksi Vuolijokelainen -lehdessä olleella ilmoituksella. Kaavaprosessissa on huomioitu kaavoituksen osalliset sekä heille asiasta tiedottamisen maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen vaatimalla tavalla.

2. Merkitään Ojanperän alue luokitellaan virallisen yhdyskuntarakenteen jaon mukaisesti haja-asutusalueeksi.
3. Ojanperän kylässä lähin asunto sijaitsee reilun kolmen kilometrin etäisyydellä suunnitellusta voimalasta. Kaavassa on arvioitu erilaiset tuulivoiman aiheuttaman vaikutukset myös tälle alueelle ympäristöministeriön ohjeistuksien, voimassa olevien asetusten ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Katsomme, että vaikutukset on selvitetty riittävällä ja asianmukaisella tavalla. Selvitysten ja vaikutustenarvioinnin perusteella tuulivoimapuistolla ei ole meluun tai matalataajuiseen meluun liittyviä, ohjearvot ylittäviä vaikutuksia Ojanperän alueen asutuksella tai loma-asutukselle. Tuulivoimapuistolla ei ole myöskään välkevaikutuksia Ojanperän alueelle.
4. Merkitään tiedoksi. Kts. kohta 2.
5. Kts. kohta 3. Näkymäalueanalyysistä on nähtävissä tuulivoimaloiden näkyminen vaikutusalueella. Näkymäalueanalyysi käsittää myös Ojanperän alueen. Lisäksi myös Ojanperän alueelta on osallisten YVA-prosessin aikana antamien mielipiteiden perusteella tehty kaavaprosessin aikana havainnekuvia, jotka mallintavat tuulivoimaloiden näkymistä maisemassa.
6. Metsälamminkankaan tuulivoimaloiden lentoestevalojen aiheuttamat vaikutukset ovat voimakkaimpia tuulivoimapuiston lähialueelle sijoittuvien asuinrakennusten pihapiireissä, jonne voimaloiden lentoestevalot näkyvät (=voimaloiden tornin korkein kohta näkyy). Käytettäessä kiinteätä punaista lentoestevaloa voidaan vaikutusten katsoa olevan varsin vähäisiä. Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osalta tarkoituksena on käyttää yöllä kiinteänä punaisena loistavaa lentoestevaloa, jonka teho on 19 puiston keskelle jäävän voimalan osalta 8 laita-alueen voimalaa selkeästi pienempi. Valot eivät sijoitu lapoihin vaan tuulivoimalan torniosaan, jolloin valon korkeus vastaa tornin korkeutta 144 m.
7. Metsälamminkankaan tuulivoimapuisto sijoittuu alueelle, joka on nykyisin talousmetsää. Muutokset nykyisessä maankäytössä kohdistuvat tuulivoimaloiden rakennuspaikoille, suunnitellulle tieverkostolle sekä rakennettavan muuntoaseman alueelle. Valtaosalla alueesta ei tapahdu muutoksia maankäytössä ja aluetta voidaan käyttää kuten ennenkin. Tieverkon laajentuminen ja kantavuuden parantaminen edistää osin alueen metsätalouskäyttöä. Tuulivoimapuiston huoltotiet sijoittuvat osin uusiin maastokäytäviin. Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston vaikutukset maankäyttöön eivät ole merkittäviä ja kohdistuvat pääosin tuulivoimaloiden rakennuspaikoille. Tuulivoimapuiston alueen käyttö virkistykseen ja metsätalouteen säilyy pääosin ennallaan. Yhtenäistä metsäaluetta suosivan metson elinpiiri kaventuu rakentamisen myötä. Rakentamisesta aiheutuvan

24.6.2015

elinympäristön menetyksen tai vaurioitumisen ei ole kuitenkaan todettu vaikuttavan linnustoon merkittävästi rakennettaessa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle.

8. Merkitään tiedoksi. Tuulivoimaloita näkyy selvästi Oulujärvelle ja Manamansaloon vievälle lossille. Rannan tuntumassa on laajalla alueella noin puolen kilometrin vyöhyke, jonne voimaloita ei näy lainkaan niiden jäädessä rantapuuston taakse katveeseen. Järviolueelta, jonne voimaloita alkaa näkyä, on etäisyyttä lähimpiin voimaloihin noin kuusi kilometriä. Valtaosa voimaloista jää huomattavasti kauemmaksi. Sillä etäisyydellä vaikutukset eivät enää ole merkittävät. Selvitysten osalta kts. kohdat 3 ja 5.
9. Pesimä- ja muuttolinnustoselvityksiä on tarkasteltu kevään 2015 aikana. Kaava-aineistossa ei ole mainittu, että muuttolintuselvitys on tehty vuoden 2015 aikana.

Selvityksiin aiemmin tehty maastotyö ja käytetyt menetelmät ovat olleet riittäviä ja yleisen käytännön mukaisia. Esim. muuttolintuseurantaan käytetty aika on verrannollinen normaaleihin käytäntöihin. Selvityksiä ei kuitenkaan kaikilta osin ole raportoitu YVA:ssa riittävällä tarkkuudella. Uusia maastoselvityksiä ei ole tehty, koska niihin ei ole ollut tarvetta maastohavaintojen ollessa verrannollisia normaaleihin käytäntöihin.

Aineistoa on tarkennettu monilta osin. Esim. viittaukset ja uhanalaisluokat on tarkistettu. Muutonseurannan tueksi on lisäksi tarkasteltu muita Oulujärven alueelta tehtyjä seurantoja.

Kaakkureiden osalta on pyydetty kolmen eri asiantuntijan lausunnot Metsälamminkankaan kaakkurihavainnoista. Lisäksi kaakkureiden törmäysriskeistä on laadittu erillinen tarkastelu. Tarkastelun perusteella tuulivoimarakentaminen ei todennäköisesti aiheuta Rimpineva - Matilannevan Natura-alueen kaakkureiden pesimäaikaisiin kalastuslentoihin kohdistuvia törmäysriskejä tai riskit ovat hyvin vähäisiä.

Linnustoselvityksiin liittyvät tarkistukset on raportoitu osana kaavaselistusta ja Natura-arvioinnin tarkistusta. Lisäksi kaavan vaikutusten arviointia on tarkistettu tarkistettujen linnustotietojen perusteella.

Selvitysten tarkistuksia käsiteltiin Kainuun ELY-keskuksen kanssa pidetyssä työneuvottelussa 13.4.2015.

Kainuun ELY-keskus ei ole kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa lausunut linnustoselvitysten riittämättömyydestä. Kainuun ELY-keskus on Natura-arvioinnin täydennyksestä antamassaan lausunnossa todennut linnustoselvitykset riittäviksi.

10. Pesimälinnustoa selvitettiin maalintujen kartoitusmenetelmää (Koskimies ja Väisänen 1988) soveltaen kunkin turbiinipaikan ympäristössä noin 250 metrin säteellä eli yhteensä 27 seitsemällä erillisellä, noin 19,6 hehtaarin laajuisella kartoitusalueella sekä uusien teiden ja tuulivoimapuiston sisäisten sähkönsiirtolinjojen lähialueilta. Turbiinipaikkakohtaiset alueet kattava kartoitus toistettiin kahdesti 16.5.–18.6.2014 pääsääntöisesti klo 4.00 ja 11.00 (yhteensä n. 51,5 maastotuntia) välisenä aikana mahdollisimman heikkotuulisella ja poutaisella säällä. Laskennoissa selvitysalueet käveltiin systemaattisesti läpi

24.6.2015

lintuja jatkuvasti havainnoiden siten, että mikään paikka kartoitusalueilla ei jäänyt noin 25 metriä kauemmaksi kulkulinjalta. Turbiinipaikoilla kartoitus ulotettiin jossakin määrin varsinaisen kartoitusalueen ulkopuolelle, jotta saataisiin suuntaa antava kuva lähialueiden pesivästä lajistosta. Täydentävää pesimälinnustoa aineistoa kerättiin myös jalan kartoitus-alueelta toiselle siirryttäessä. Turbiinipaikkojen 24, 25 ja 27 pohjoispuolella kartoitus ulotettiin noin kahden kilometrin etäisyydelle Natura-alueelle sekä hankealueen länsipuolella Rimpinevalle ja itä-puolella Turkkisuolle ja Pikku-Turkkisuolle. Natura-alueella maastotöitä tehtiin 1.4.–6.6.2014 yhtenätoista päivänä yhteensä noin 67 tuntia. Pöllöjen esiintymistä selvitettiin erilliskäynneillä turbiinipaikkojen ympäristössä 31.3.–1.4. ja 8.4.2014 yhteensä 13 tuntia. Täydentäviä pesimälinnustohavaintoja kerättiin lisäksi kevätmuutonseurannan yhteydessä. FM Vesa Hyyryläinen teki kaikki linnustokartoituksen maastotyöt.

Lintuhavainto tulkittiin pesiväksi pariaksi pääsääntöisesti yhden havaintokerran perusteella, mikäli aikuinen yksilö (esim. laulava koiras tai naaras) havaittiin sopivassa pesimäympäristössä. Luonnollisesti myös havainnot varoitelevista, pesää rakentavista tai ruokaa/ulosteita kantavista emoista, pesistä ja poikueista tulkittiin pesiviksi pareiksi.

Pesimälinnustokartoitus selvityksen aineistoja on täydennetty Luonnontieteelliseltä keskusmuseolta (uhanalaisia, silmälläpidettäviä ja lintudirektiivin I liitteen lajeja koskevia tietoja), Metsähallitukselta (Rumala-Kuvaja-Oudonrimpien, Rimpineva-Matilannevan ja Törmäsenrimpi-Kolkannevan Natura-alueiden linnuston linjalaskenta-aineistoja vuosilta 2002, 2008, 2012 ja 2014) ja Kainuun ELY-keskukselta (kaakkurin, maakotkan ja muuttohaukan esiintymistä koskevia tietoja) saaduilla aineistoilla.

Lisäksi Metsähallitus luovutti selvityksen käyttöön maalintujen linjalaskenta-aineistoja (yhteensä 70,6 km).

11. Hankkeeseen liittyvää Natura-arviointia on tarkistettu ja täydennetty kevään 2015 aikana tarkentuneiden linnustotietojen perusteella. Kainuun ELY-keskus on antanut hankkeen täydennystä Natura-arvioinnista lausunnon 12.6.2015.

Rumala – Kuvaja – Oudonrimmet Natura-alueen osalta ELY-keskus katsoo, että tehtyjen täydennysten jälkeen arvioinnissa osoitetaan riittävällä tarkkuudella, että merkittävästi heikentävät vaikutukset Natura-alueen luontotyypeihin tai lajeihin eivät ole todennäköisiä. Merkittävimmät vaikutusmekanismit on tunnistettu ja käsitelty, ja tiedot hankkeen vaikutusalueella esiintyvistä Natura-alueen suojeluperusteena olevista lajeista ja luontotyypeistä ovat riittävät vaikutusten arvioimiseksi. Useihin lintulajeihin saattaa kohdistua vähäisiä haitallisia vaikutuksia törmäysriskin ja/tai häiriövaikutuksen takia, mutta Natura-alueen kokonaisuus huomioiden vaikutukset eivät ole merkittäviä. Lieventämiskeinoilla voidaan edelleen vähentää haitallisia vaikutuksia.

Rimpineva – Matilanneva Natura-alueen osalta ELY-keskus katsoo, että arvioinnin merkittävien epävarmuustekijä on havaintotiedon puuttuminen Natura-alueella pesivien lintulajien pesäpaikkojen ja reviirien sijainnista sekä pesimä- ja muutonaikaisesta liikkumisesta suhteessa olemassa olevaan ja uuteen voimajohtoon. Arvioinnissa on pitkälti tukeuduttu tietoon lajien elinympäristövaatimuksista ja muualla tehtyihin havaintoihin lajien pesimäaikaisesta käyttäytymisestä. Koska käytettävissä kuitenkin on tehokkaita

24.6.2015

lievennyskeinoja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi, ELY-keskus katsoo, että uuden voimajohdon rakentaminen on mahdollista siten, että Natura-alueen suojeluperusteisiin ei kohdistu merkittävän haitan riskiä.

Metsälamminkankaan ja Piiparinmäen – Murtomäen tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutuksia on käsitelty Pöyry Finland Oy:n laatimassa arvioinnissa, josta Kainuun ELY-keskus on antanut lausunnon 20.3.2015. Tässä lausunnossa ELY-keskus on todennut, että arvioinnin perusteella Rimpinevan – Matilannevan alueeseen tai Natura-alueiden (mukaan lukien Rumala – Kuvaja – Oudonrimmet) muodostamaan suojelualuekokonaisuuteen kohdistuisi korkeintaan kohtalaisia heikentäviä vaikutuksia. Minkään lajin kohdalla ei ole saatu viitteitä siitä, että merkittäviä lentoreittejä kulkisi hankealueiden kautta Natura-alueiden välillä. ELY-keskus on lausunnossaan 12.6.2015 todennut, että sillä ei ole uutta lisättävää näihin johtopäätöksiin.

12. Kts. kohta 11.

13. Kts. kohta 11.

14. Kts. kohta 11.

15. Kts. kohta 11.

16. Metsähallituksen Piiparinmäen hankkeen yhteydessä RKTL on laatinut pyynnöstä Piiparinmäen hankealueella liikkuvien susien paikkatietoon perustuvan kartta-analyysin (9.9.2014). Hankkeen edettyä Luonnonvarakeskus (Luke, entinen RKTL) on pyydetty edelleen tarkentamaan tietoa susien elinympäristön valinnasta ja pesintäalueista. Myös Metsälamminkankaan osalta pohdittiin työpalaverissa (Luke, Pöyry, FCG 12.3.2015) hankkeiden yhteisvaikutusten pohjalle laadittavaa analyysiä. Luke:n mukaan eteläisemmän hankkeen yhteyteen laadittava analyysi voi toimia myös Metsälamminkankaan tuulivoimahankkeen arvioinnin pohjana, sillä merkittävät reviirikeskittymät sijoittuvat etelämmäksi maakuntien rajalle. Luke on antanut asiantuntija-arvionsa susien esiintymisestä Oulujärven länsi- ja eteläpuolella sekä alueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden vaikutuksista asuttuihin reviiireihin.

Lähimmillään määritelty susilauman reviirikeskittymä sijoittuu noin 5 kilometrin etäisyydelle Metsälamminkankaan hankealueen lounaispuolelle. Laaja sudenpesiä sisältävä alue sijoittuu Metsälamminkankaalta noin 20 kilometriä lounaaseen.

Tuulivoimahankkeen oleellimmat haittavaikutukset suurpedoille ja etenkin sudelle ovat alueiden pirstoutuminen infran (tiestö ja voimalat) määrän lisääntyessä. Etenkin helppokulkuisten metsäautoteiden määrän lisääntyminen vähentää suden tarvitsemia rauhallisia ja erämaisia alueita.

Metsälamminkankaan alueella on ennestään metsäautotieverkosto, jota hankkeen yhteydessä vahvistettaisiin. Lisäksi alueella on voimajohtolinja. Susilaumojen reviirien vakiintuminen maakuntien rajalle Vieremän ja Siikalatvan kuntien alueelle osoittaa näille seuduille sijoittuvan laajempia tietttömiä metsäalueita. Metsälamminkankaan rakentamisen ei arvioida merkittävästi heikentävän tarkastellulle alueelle sijoittuvien susilaumojen reviirikeskittymien olosuhteita. Yhteisvaikutusten kannalta oleellista on Suomenselän ja Kainuun välisen leviämisreitit toimiminen jatkossakin. Metsälamminkangas sijoittuu

24.6.2015

lähelle Oulujärveä ja on todennettujen reviirien eli potentiaalisempien elinympäristöjen suhteen syrjemmässä. Hanke saattaa jossain määrin vähentää sudelle soveliaista rauhallista metsäaluetta ja liikkumista laajemmalla alueella, etenkin rakennusaikana, mutta se ei vaikuta alueen eteläpuolelle sijoittuvien vakiintuneiden reviirien olosuhteisiin heikentävästi. Metsälamminkankaan hankealue sijoittuu pohjoisimman määritellyn reviirin lievealueelle, mutta tuo reviiri ei ole aktiivisessa käytössä. Metsälamminkankaan alueen lähelle sijoittuva Natura-alue on varmasti myös suurpetojen elinympäristönä soveliaista aluetta. Hankkeen aiheuttama tiestön lisääntyminen on vähäistä eikä siitä johtuva häiriövaikutus lisää Natura-alueelle kohdistuvaa ihmistoimintaa.

Metsälamminkankaan hankkeen kaavoituksen yhteydessä on teetetty metsäpeuran elinympäristön analyysi (Jaakkola, 2015, kaava-aineiston liitteenä) sekä arvio tuulivoimahankkeiden vaikutuksista alueen peurakannalle. Analyysi on toteutettu Luonnonvarakeskuksen (Luke) peura-asiantuntijan kommentoimana. Analyysin tuloksena hankealueelta sekä hankealueelta ja sen ympärille sijoittuvalta 4000 metrin vyöhykkeeltä on laskettu eri maankäyttöluokkien prosentuaaliset jakaumat sekä maankäyttöluokittain maisemaindeksit. Tausta-aineistoina elinympäristötarkastelussa toimivat maastotietokanta (MML) sekä kasvupaikkaluokitus (Metla, VMI 2011).

Yleisesti tuulivoimarakentamisen merkittävimmät vaikutukset peuroille aiheutuvat tieverkoston lisääntymisestä ja sitä myötä lisääntyneen ihmishäiriön kautta, kun alueiden saavutettavuus paranee. Tarkasteltaessa Metsälamminkankaan hankealuetta tuulivoimarakentaminen lisäksi vähäisessä määrin maisemarakenteen fragmentoitumista ja vähentäisi näin metsäpeurojen elinympäristöjä niin suoran kuin epäsuoran vaikutuksen kautta. Hankkeen aiheuttamat suorat aluemenetykset eivät ole suuria. Epäsuorat eli peurojen välttämiskäyttäytymisestä johtuvat elinympäristömenetykset ovat laajempia.

Tehdyn analyysin perusteella voidaan todeta Metsälamminkankaan tuulivoimahankkeen aiheuttamat vaikutukset Oulujärven länsipuoliselle peurakannalle vähäisiksi. Peuran istutus- ja leviämismahdollisuudet Vaalan kunnan alueella sijoittuvat suurten Natura-alueisiin sisältyvien soiden sekä Rokuanharjun jäkälälaidunten tuntumaan, jonne tuulivoimahankkeen aiheuttamat häiriö- ja välttämisaikutukset eivät ulotu.

Yhteisvaikutustarkastelua muiden Oulujärven länsipuolen tuulivoimahankkeiden kanssa on toteutettu Piiparinmäen, Murtomäen ja Metsälamminkankaan hankkeiden kanssa. Kyseiset hankkeet sijaitsevat Oulujärven kaakkois- ja lounaispuolella sekä itäpuolella esiintyvien peurapopulaatioiden välissä. Piiparinmäen ja Metsälamminkankaan hankkeet sijaitsevat peuran nykyisillä esiintymisalueilla. Metsälamminkankaan häiriövaikutukset yksistään todetaan peuralle vähäisiksi ja etäisyys lähimpään vasomisalueeseen yli 6 kilometriä. Yhdessä Piiparinmäen tuulivoimahankkeen sekä turvetuotantohankkeiden kanssa peuran elinympäristöjä suoraan ja epäsuorasti kaventavat vaikutukset lisääntyvät ja yhteisvaikutukset voivat kaventaa peuran arvioitua ekologista käytävää. Lähin yhteisvaikutuksia aiheuttava turvetuotantohanke sijoittuu Pyhännän Iso-Pajusuolle, noin 25 kilometriä hankealueesta etelään. Hankkeista ne, jotka kaventavat vasomisalueita suoraan tai välttämisaikutuksen myötä tai ne jotka sijoittuvat merkittäviksi arvioiduille jäkälälaitumille, ovat avainasemassa peuran elinympäristöjen vaalimisen kannalta.

24.6.2015

Hankkeessa on teetetty ulkopuoliset asiantuntija-arviot vaikutuksista vakiintuneisiin susireviireihin sekä peuran elinympäristöihin ja niiden käyttöön. Tuulivoimahankkeen vaikutukset todettiin ko. lajeille vähäisiksi. Siten myös vaikutus niiden vuorovaikutussuhteisiin jäävät pieniksi elinympäristöjen häiriövaikutuksen ollessa vähäistä. Peuran ja suden vuorovaikutus on olemassa alueilla, missä molemmat tulevat toimeen ja lisääntyvät. Vuorovaikutusta häiritsee elinympäristöjen pirstoutuminen. Metsälamminkankaan hankkeen ei arvioitu pirstovan kummankaan lajin ydinreviireitä tai merkittäviä elinympäristöjä, vaan vaikutukset jäävät välttämiskaivatuksiin ja nekin ovat vähäisiä.

17. Kaavaselostuksessa on YVA-selostukseen viitaten mainittu, että Kainuussa karhun tiheimmän kannan alue painottuu itärajan tuntumaan. Kaavaselostuksessa ei ole mainittu, ettei karhu voisi esiintyä kaava-alueella. Kaavaselostuksessa on mainittu, että luontodirektiivin liitteen IV lajeista alueella voivat liikkua kaikki suurpetomme.

Rakentamisen aikainen melu, ihmistoiminta sekä metsien yhtenäisyyttä pirstovat voimala-alueiden metsänraivaukset, tiet ja sähkönsiirtolinjat heikentävät ihmistä karttavien ja laajoja yhtenäisiä metsäalueita suosivien lajien, kuten karhun, ilveksen, ahman ja suden, mahdollisuuksia käyttää aluetta elinympäristönään. On huomattava, että hankkeen aiheuttama metsäalueiden pirstoutuminen ei juuri eroa alueella jo harjoitettavasta metsätaloudesta hakkuineen. Alueella on useita metsäteitä, joten ihmistoimintaa alueella on jo nykyisellään.

18. Kts. kohdat 16 ja 17.

19. Hankealueella ei ole saukolle sopivia virta- tai pintavesiä, missä laji ruokailisi tai pesisi. Laajan reviiirin omaava saukko saattaa silti liikkua hankealueen ojaverkostoissa. Metsälamminkankaan tuulivoimalapuiston rakentamisella ei ole vaikutuksia saukon esiintymiseen Natura-alueella, jonka suojeluperusteisiin laji lukeutuu. Kts. kohta 11.

20. Kts. kohta 16.

21. Selvityksessä on mainittu, että tuulivoimarakentamisen tai yleisemmin infrastruktuurin ja ihmistoiminnasta peräisin olevan häiriön vaikutuksista metsäpeurojen elinympäristöjen valintaan ei ole toistaiseksi olemassa tutkimustuloksia, mutta tutkimuksia on tehty villeillä tunturipeuroilla, karibuilla ja poroilla. Näitä tuloksia ei ole mahdollista suoraan soveltaa metsäpeuroihin mutta ne antavat viitteitä maisemarakenteen muutoksen ja infrastruktuurin rakentamisen vaikutuksista eläinten käyttäytymiseen ja siten elinympäristöjen käyttöön.

22. Kts. kohdat 16 ja 21.

23. Merkitään tiedoksi. Kts kohdat 9-21.

24. Kts. kohta 11. ELY-keskus on Natura-arvioinnin täydennyksestä antamassaan lausunnossa todennut, että uuden voimajohdon rakentaminen on mahdollista siten, että Natura-alueen suojeluperusteisiin ei kohdistu merkittävän haitan riskiä. ELY-keskus on lausunnossaan Natura-arvioinnista suosittanut, että Rimpinevan – Matilannevan Natura-aluetta sivuava olemassa oleva voimajohto

24.6.2015

sekä uusi rakennettava voimajohto varustaa huomiopalloilla tai muilla ilmajohtojen näkyvyyttä parantavilla rakenteilla. Näin voidaan tehokkaasti vähentää Natura-alueella pesivien lintujen, erityisesti laulujoutsenen, kaakkurin, kurjen ja metsähanhen, riskiä törmätä voimajohtoihin. Uuden voimajohdon rakentaminen tulee ajoittaa pesimäkauden ulkopuolelle elokuun – maaliskuun väliselle ajalle, millä voidaan vähentää pesimälinnustoon kohdistuvaa häiriötä. Rakentaminen talvisaikaan vähentää kasvillisuuteen ja suoluontotyyppeihin kohdistuvia suoria vaikutuksia.

24.6.2015

16 Anne ja Pertti Rytky

Mielipiteen pääkohta:

1. Oulujärven ranta-alueet ovat maisemallisesti merkittäviä. Metsälamminkankaan tuulivoimalat näkyvät kymmenien kilometrien etäisyydelle Oulujärvellä ja pilaavat maiseman. Tuulivoimaloita on siirrettävä kauemmaksi Oulujärveltä.
2. Kuvasovitteet eivät ole riittävät maisemallisia vaikutuksia arvioitaessa. Allassalmen Manamansalon puoleiselta rannalta pitää tehdä havainnekuva.
3. Lentoestevalot näkyvät Manamansalon etelärannalle häiritsevästi. Kaavassa on vaadittava, että yöllä käytetään kiinteänä punaisena loistavaa lentoestevaloa ja tuulivoimaloita on siirrettävä kauemmaksi Oulujärveltä myös lentoestevalojen vuoksi.
4. Yhteisvaikutusta Piiparinmäen tuulipuiston kanssa ei ole riittävästi kaavaehdotuksessa huomioitu.
5. Alle kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista sijaitsee loma-asunto. Tämän kokoluokan tuulivoimaloita ei saa pystyttää alle 2 kilometrin päähän loma-asunnoista valtavien melu-, ääni-, varjo-, välke- ja valohaittojen vuoksi. Voimaloita on siten siirrettävä kauemmaksi loma-asunnosta.
6. Sääksen pesän ympärillä tulee olla vähintään 2 km suoja-alue. Voimaloita on siirrettävä kauemmaksi sääksen pesästä.
7. Tuulivoimalat on sijoitettu liian lähelle Natura-alueita. Melurajat ylittyvät suurella osalla Natura-aluetta voimaloiden 23-27 kohdalla.
8. Tuulivoimalat ovat turvallisuusriski: Tuulivoimalan romahtaessa osat voivat lentää satojen metrien päähän. Voimaloita on siirrettävä kauemmaksi Vaala-Vuolijoki tiestä.
9. Koska tuulivoimalat aiheuttavat häiriöitä TV-signaaliin ja tietoliikenneverkkoihin, on tuulivoimatoimijan kustannettava tarvittavat täytelähtimet ja vahvistimet.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi. Tuulivoimaloita näkyy selvästi Oulujärvelle ja Manamansaloon vievälle lossille. Rannan tuntumassa on laajalla alueella noin puolen kilometrin vyöhyke, jonne voimaloita ei näy lainkaan niiden jäädessä rantapuuston taakse katveeseen. Järvalueelta, jonne voimaloita alkaa näkyä, on etäisyyttä lähimpiin voimaloihin noin kuusi kilometriä. Valtaosa voimaloista jää huomattavasti kauemmaksi. Sillä etäisyydellä vaikutukset eivät enää ole merkittävät.
2. Merkitään tiedoksi. Kaavatyön yhteydessä laaditut kuvasovitteet on katsottu riittävän kattaviksi kaavan maisemallisia vaikutuksia arvioidessa. Kuvasovitteet täydentävät näkymäalueanalyysiä, jossa on esitetty laajemmin tuulivoimaloiden näkyminen kaavan vaikutusalueella.

24.6.2015

3. Metsälamminkankaan tuulivoimaloiden lentoestevalojen aiheuttamat vaikutukset ovat voimakkaimpia tuulivoimapuiston lähialueelle sijoittuvien asuinrakennusten pihapiireissä, jonne voimaloiden lentoestevalot näkyvät (=voimaloiden tornin korkein kohta näkyy). Käytettäessä kiinteätä punaista lentoestevaloa voidaan vaikutusten katsoa olevan varsin vähäisiä. Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston osalta tarkoituksena on käyttää yöllä kiinteänä punaisena loistavaa lentoestevaloa, jonka teho on 19 puiston keskelle jäävän voimalan osalta 8 laita-alueen voimalaa selkeästi pienempi. Valot eivät sijoitu lapoihin vaan tuulivoimalan torniosaan, jolloin valon korkeus vastaa tornin korkeutta 144 m.
4. Metsälamminkankaan ja Piiparinmäen – Murtomäen tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutuksia on käsitelty Pöyry Finland Oy:n laatimassa arvioinnissa, josta Kainuun ELY-keskus on antanut lausunnon 20.3.2015. Tässä lausunnossa ELY-keskus on todennut, että arvioinnin perusteella Rimpinevan – Matilannevan alueeseen tai Natura-alueiden (mukaan lukien Rumala – Kuvaja – Oudonrimmet) muodostamaan suojelualuekokonaisuuteen kohdistuisi korkeintaan kohtalaisia heikentäviä vaikutuksia. Minkään lajin kohdalla ei ole saatu viitteitä siitä, että merkittäviä lentoreittejä kulkisi hankealueiden kautta Natura-alueiden välillä. ELY-keskus on lausunnossaan Natura-arvioinnin täydennyksestä 12.6.2015 todennut, että sillä ei ole uutta lisättävää näihin johtopäätöksiin.
5. Kaava-alueella ja 40 dB(A) melualueen sisälle sijoittuu vain yksi nykyinen loma-asunto, jonka käyttötarkoitus muutetaan pois loma-asuntokäytöstä. 40 dB(A) melualueen ulkopuolelle mutta 2 km säteelle sijoittuu muutamia loma-asuntoja. Nämä eivät ole ristiriidassa valtiovaltioneuvoston päätöksen melutasojen ohjearvoista tai ympäristöministeriön tuulivoimarakentamista koskevien ulkomelutason suunnitteluohjearvojen kanssa.

Voimassa olevissa asetuksissa tai suunnitteluohjearvoissa ei ole määritelty 2 km suojavyöhykettä tuulivoimaloille. Sosiaali- ja terveysministeriön suosituksen mukaisesti 2 km minimietäisyys on suosituksena käytössä ainoastaan silloin, jos tuulivoimaloita rakennettaessa ei ole tehty selvityksiä tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutuksista. Tämän osayleiskaavan osalta nämä selvitykset on tehty sekä huomioitu kaavan vaikutusten arvioinnissa.

6. Lähimmät tuulivoimalat sijoittuvat nykyisellään 2 km suojaetäisyyden sisäpuolelle sääksen pesäpaikalta nähden, joten nuorten lintujen yleisen käyttäytymisen perusteella on mahdollista, että sääksen poikaset saattavat liikkua jossain määrin hankealueen pohjoisimpien voimaloiden alueella. Suunnitellulla tuulivoimahankkeella arvioidaan olevan enintään kohtalaisia vaikutuksia Natura-alueella esiintyvään sääkseen, mutta vaikutusten merkittävyys arvioidaan kokonaisuutena vähäiseksi.
7. Hankkeeseen liittyvää Natura-arviointia on tarkistettu ja täydennetty kevään 2015 aikana tarkentuneiden linnustotietojen perusteella. Kainuun ELY-keskus on antanut hankkeen täydennystä Natura-arvioinnista lausunnon 12.6.2015.

Rumala – Kuvaja – Oudonrimmet Natura-alueen osalta ELY-keskus katsoo, että tehtyjen täydennysten jälkeen arvioinnissa osoitetaan riittävällä tarkkuudella, että merkittävästi heikentävät vaikutukset Natura-alueen luontotyyppeihin tai lajeihin eivät ole todennäköisiä. Merkittävimmät vaikutusmekanismit on

24.6.2015

tunnistettu ja käsitelty, ja tiedot hankkeen vaikutusalueella esiintyvistä Natura-alueen suojeluperusteena olevista lajeista ja luontotyypeistä ovat riittävät vaikutusten arvioimiseksi. Useihin lintulajeihin saattaa kohdistua vähäisiä haitallisia vaikutuksia törmäysriskin ja/tai häiriövaikutuksen takia, mutta Natura-alueen kokonaisuus huomioiden vaikutukset eivät ole merkittäviä. Lieventämiskeinoilla voidaan edelleen vähentää haitallisia vaikutuksia.

Rimpineva – Matilanneva Natura-alueen osalta ELY-keskus katsoo, että arvioinnin merkittävin epävarmuustekijä on havaintotiedon puuttuminen Natura-alueella pesivien lintulajien pesäpaikkojen ja reviirien sijainnista sekä pesimä- ja muutonaikaisesta liikkumisesta suhteessa olemassa olevaan ja uuteen voimajohtoon. Arvioinnissa on pitkälti tukeuduttu tietoon lajien elinympäristövaatimuksista ja muualla tehtyihin havaintoihin lajien pesimäaikaisesta käyttäytymisestä. Koska käytettävissä kuitenkin on tehokkaita lievennyskeinoja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi, ELY-keskus katsoo, että uuden voimajohdon rakentaminen on mahdollista siten, että Natura-alueen suojeluperusteisiin ei kohdistu merkittävän haitan riskiä.

Metsälamminkankaan ja Piiparinmäen – Murtomäen tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutuksia on käsitelty Pöyry Finland Oy:n laatimassa arvioinnissa, josta Kainuun ELY-keskus on antanut lausunnon 20.3.2015. Tässä lausunnossa ELY-keskus on todennut, että arvioinnin perusteella Rimpinevan – Matilannevan alueeseen tai Natura-alueiden (mukaan lukien Rumala – Kuvaja – Oudonrimmet) muodostamaan suojelualuekokonaisuuteen kohdistuisi korkeintaan kohtalaisia heikentäviä vaikutuksia. Minkään lajin kohdalla ei ole saatu viitteitä siitä, että merkittäviä lentoreittejä kulkisi hankealueiden kautta Natura-alueiden välillä. ELY-keskus on lausunnossaan 12.6.2015 todennut, että sillä ei ole uutta lisättävää näihin johtopäätöksiin.

8. Liikennevirasto on antanut 24.5.2012 ohjeen "Tuulivoimalan etäisyys maanteistä ja rautateistä sekä vesiväyliä koskeva ohjeistus". Liikenne- ja viestintäministeriö on julkaisussaan 201202 "Tuulivoimaloiden vaikutukset liikenneturvallisuuteen" selvittänyt etäisyysvaatimuksia tie-, rautatie-, meri- ja lentoliikenteen osalta. Mainitusta julkaisusta käy ilmi, että selvitystyön tavoitteena on selvittää, kuinka Suomessa olevat liikennemuotokohtaiset etäisyysvaatimukset eroavat vertailuun otetuissa muissa maissa, sekä kuvaa perusteita nykyisten ohjeiden mahdolliseen muuttamiseen. Edelleen on todettu, että tässä selityksessä suositellaan maanteiden kohdalla yleiseksi vähimmäisetäisyysvaatimukseksi 1 x tuulivoimalan kokonaiskorkeus.

Vaala-Vuolijoki tien osalta lähimmän voimalan etäisyys täyttää tämän vaatimuksen. Voimaloiden siirtoon ei ole perusteita.

9. Kirjataan tiedoksi. TuuliSaimaa Oy on ollut yhteydessä JK-Asennuspalvelu Oy:hyn, joka on paikallinen DigitaPro valtuutettu antenniasennusliike. Toimitusjohtaja Jukka Karjalaiselta saadun tiedon mukaan TV-lähetysten vastaanotto-ongelmat ovat ratkaistavissa mittauksen perusteella käyttämällä hyvälaatuisia ja tehokkaiksi kenttämittauksissa testattuja antennia.

TuuliSaimaa Oy voi kustantaa maanomistajan kanssa sovitun perusteella kiinteistöillä suorittavan antennijärjestelmän lähtötilanteen kuntokartoituksen ennen tuulivoimapuiston rakentamista. Tuulivoimaloista aiheutuvat vastaanotettavan signaalitason muutokset on kartoituksen jälkeen

24.6.2015

todennettavissa ja korjattavissa normaaleilla vastaanoton tehostamistoimilla Näitä keinoja ovat esim. tehokkaampi vastaanottoantenni, mastovahvistimen lisääminen, tarvittaessa mastonpaikan ja vastaanottokorkeuden määrittäminen tai antennin suuntaaminen toiseen lähetinasemaan. Tuulivoimatoimija (TuuliSaimaa Oy) vastaa tuulivoimapuiston mahdollisesti aiheuttamien häiriöiden korjaamiskustannuksista.

Elisa Oyj on ainoana tietoliikenneverkkojen haltijana antanut lausunnon kaavaehdotuksesta. Lausunnossaan Elisa Oyj on kaavaluonnoksesta annettua lausuntoa tarkentaen todennut, että hankkeesta ei aiheudu Elisan teleliikenteelle haittaa. Lausunnossa todetaan, että hankkeen vaikutusalueella ei ole tarvetta rakentaa korvaavaa verkkoa. Elisa Oyj ei lausuntonsa mukaan vastusta hanketta.

Ennen tuulivoimapuiston rakentamista matkaviestinoperaattoreiden kanssa kartoitetaan tarvittavat toimenpiteet, joilla tuulivoimapuiston mahdollisesti aiheuttamat muutokset voidaan todentaa ja korjata.